

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Kje je kompenzacija za Slovenijo?

G. Ninčič in drugi naši diplomati zatrjujejo, da nettunske konvencije niso v škodo države. Rastoči odpor proti tem konvencijam v vsej državi jasno dokazuje, da zatiranje g. Ninčiča nišo prepričala javnosti in bilo bi tudi čudno, če bi jo prepričala.

Najenostavnejši način, da bi g. Ninčič prepričal javnost o pravilnosti svojega stališča bi bil, če bi g. Ninčič še dolgo pred pričetkom skupščinske razprave objavil konvencije v celoti ter na podlagi njihovega teksta dokazal, da ni v konvencijah nič škodljivega za našo državo. To se pa ni zgodilo in konvencije so do bili poslanci v roke šele v petek, dan pred pričetkom razprave v skupščini. (Da bi pa dobili tekst konvencij pravčasno tudi časopisi, kakor je bil to običaj v Avstriji, o tem seveda ne more biti danes niti govora.) Če pa javnost ne more besedilo konvencij, potem tudi ne more verjeti v njih neškodljivost, zlasti se ne žalostnih izkušnjah, ki smo jih doživeli še po vsaki pogodbi z Italijo.

So pa še močnejši argumenti, ki govorijo proti nettunskim konvencijam. Če kdaj, potem jih je v celoti prečital trgovinski minister dr. Krajač in njegova dolžnost bi tudi bila, da jih brani pred skupščino. Pa čeprav je dr. Krajač znan kot eden najbolj delavnih, vestnih in sposobnih ministrov, vendar skupščina njegove obrambe konvencij ni slišala. In čisto pravilno je povdaril v skupščini dr. Turnkič, da pomeni dr. Krajačeva odsotnost demonstracijo proti konvencijam.

Neseznanitev javnosti s tekstom konvencij in odsotnost dr. Krajača, že ti dve zunanji okolščini dokazujeta upravičenost pesimizma javnosti. Tretji tehten argument pa je data skupščina sama. Od 313 poslancev je bilo pri glasovanju navzočih samo 151 poslancev, torej manj kot polovica in za konvencije je glasovalo samo 122 poslancev, dočim šteje samo radikalni klub več poslancev. Tako so tudi poslanci jasno povedali, da ne zapajo konvencijam. In bilo bi čudno, če bi tem konvencijam zaupali, ker oni so morali vsaj površno prečitati besedilo konvencij.

Vse to so momenti, ki opravičujejo odpor javnosti proti konvencijam. Najmočnejši argument pa so konvencije same, ki so zgrajne na bazi, ki je za nas absolutno škodljiva. Princip popolne enakopravnosti je za nas, kot gospodarsko slabše in brez vsake ekspanzivnosti usoden in če ga vlada vseeno uporablja proti močni Italiji, potem bi ga smela uporabiti le v tem primeru, če je odločena storiti vse, da čim bolj podpre našo čena storiti vse, da čim bolj podpre našo pomorstvo, ki bi vidno podpirala našo zunanjo trgovino in ki bi dala Sloveniji zvezo z morjem, samo taka vlada bi tudi smela zahtevati, da se veruje njenim zatrđilom o neškodljivosti nettunskih konvencij. Dokler pa vlada ne dokaže svoje namere, da nas usposobi k tekmi z Italijo, tako dolgo pa tudi ne sme sklepati konvencije na podlagi popolnoma enakih pravic, temveč mora štiti našo komaj razvijajočo se narodno gospodarstvo pred nadmočno tujo konkurenco.

In zato smo mnenja, da bi morali naši poslanci zahtevati od vlade, če je njej že tako mnogo ležeče na sprejemu nettunskih konvencij, da vlada najprej dokaže svojo dobro voljo za razvoj našega gospodarstva, da ustvari zvezo Slovenije z morjem in da šele potem glasujejo za te konvencije.

Zakaj, če se sklicuje vlada, da so beo-

Kritično zdravstveno stanje Nikole Pašiča.

Beograd, 30. junija. Kakor smo doznali iz krogov, ki stoje blizu Pašiču, je stanje Pašičevega zdravja prav slabo. Zato govore, da Pašič ne pride še v Beograd, kakor se je to predvidevalo. Njegovi prijatelji mu tudi ne dovolijo, da bi se oprijel strankarskih poslov, dokler popolno-

ma ne ozdravi, ker bi to tudi ne bilo v interesu stranke.

Pripela je tudi že brzozavka, v kateri je rečeno, da je stanje Pašičevega zdravja kritično. Pašičeva rodbina je bila pozvana, da pride v Karlove Vary. Brzozavka se končuje z besedami: Izenadenja niso izključena.

Delo vlade.

PREMESTITVE POLITIČNIH URADNIKOV.

Beograd, 30. junija. Včeraj je posetil predsednika vlade Uzunovića predsednik skupščine Marko Trifković. Ta poset je bil v zvezi s škodo, ki jo je napravila povodenj v Bački in v Banatu. Državnika sta razpravljala o ukrepih, ki bi bili potrebni, da se preprečijo nadaljnje poplave. Trifković se za to stvar zavzema tem bolj, ker je on poslanec v teh krajih. Zahteval je, da se takoj določi primeren kredit in da na razpolago prizadetim samoupravnim edinicam, ki bi porabile denar za to, da preprečijo nadaljnje poplave. Če ne bi bilo dovolj kredita, naj se skupščini predloži nujen predlog glede podpore oškodovancem.

MAKSIMOVIĆ NA DELU.

Beograd, 30. 6. Notranji minister Boža Maksimović konsekvntno nadaljuje boj proti pašičevcem. Mnogo se komentira v Beogradu njegov nastop proti šefu beograjske policije, ki je bil premeščen na najtežje mesto — v Kočane. G. Maksimović namerava pa izvesti še več premeštitev in si tako zasigurati, da bodo pri občinskih volitvah v Srbiji izvoljeni samo pristaši radikalnega centra. Lazarević je odločen pristaša Pašiča in se zato njegova premešitev tem bolj komentira. Lazarević je podal ostavko, ker noče prevzeti službe v Kočanih.

BODRERO URGIRA SPREJEM KONVENCIJ.

Beograd, 30. jun. Včeraj je italijanski poslanik general Bodrero posetil našega zunanjega ministra dr. Ninčiča in se pri njem informiral o ratifikaciji nettunskih konvencij. Dr. Ninčič je obetal Bodreru, da bodo te konvencije v najkrajšem času ratificirane.

Dr. Ninčiča pa so posetili razen Bodrera tudi češko-slovaški poslanik Okenski in francoski poslanik Grenard.

J. JOVANOVIĆ O RADIKALNI INTERPELACIJI PROTI NJEMU.

Beograd, 30. junija. Poslanec Aleksić in tovariši so, kakor znano, vložili proti Joci Jovanoviću interpelacijo, ki se nanaša na njegove manipulacije z denarjem v času, ko je bil poslanik v Londonu. Glede na to interpelacijo je Joca Jovanović dal včeraj naslednjo izjavo:

»Narod in poslanci radikalne stranke! Aleksić in tovariši so stavili na ministra za zunanje zadeve interpelacijo, v kateri zahtevajo, da se uvede proti meni kazenska preiskava in sicer zato, ker baje ob predaji svoje službe v Londonu nisem podal tudi računov o uporabi zne-

ska 2 milijonov Din. Vsa ta stvar pa ni resna, in sicer prvič že ne zaradi ljudi, ki so to interpelacijo podpisali, dalje ne zato, ker se obrača na forum, ki ni pristojen za tako obtožbo in slednjč tudi zato ne, ker niso zahtevali preiskave o uporabi denarja niti od predsednika vlade, niti od zunanjega ministra, niti od drugih oseb iz časa vojne. Vsa ta stvar je le manever, s katerim naj bi se odvrnila pozornost od glavnega predmeta, t. j. od odgovornosti Nikole Pašiča za dela, ki jih je zagrešil njegov sin Rade Pašič, zaradi katerega so opozicijske stranke vložile znano interpelacijo. Če to ne bi bil samo manever, ali mislite, da bi bil Stojan Protić dal pregledati samo račune pariškega poslanika Milenka Vesnića, meni pa bi bil prizanesel. Ali mislite morebiti, da bi Nikola Pašič čakal sedem let, da me pokliče na odgovornost. Jeli mar Pašič tak človek, ki bi odpuščal svojim nasprotnikom. Jaz nisem takrat bežal in se tudi sedaj ne izogibljem nobene kakršnekoli ankete o tedanjem svojem poslovanju kot poslanik. Vse to se more najboljšje videti iz državnih arhivov. Iz arhivov se bo tudi videlo, da so le strokovnjaki in odbor iz več oseb upravljali z denarjem in ga hranili ter da sem izročil vse v redu, kakor sem prejel.

SEJE ODBOROV.

Beograd, 30. junija. Za danes popoldne je sklicana seja odbora za proučevanje nettunskih konvencij in seja odbora za proučevanje zakonskega predloga o podaljšanju zakona o stanovanjih.

V RIFU IZBRUHNILO NOVI NEMIRI.

Pariz, 30. junija. V Rifu so nastali novi nemiri. Neki vedja domačinov Raisulija, je pčbunil mnogo plemen zlasti v Djebelahu in se proglasil za sultana.

zvezo z morjem, je še danes ostala docela neizpolnjena.

Edina koncesija, ki pride za Slovenijo z ozirom na nettunske pogodbe v poštev, je zveza Slovenije z morjem in čas bi bil, da bi to zahtevo obnovile vse slovenske stranke in jo s skupnim nastopom tudi uveljavile.

Zaupnica Briandu.

Pariz, 30. junija. Poslanska zbornica je včeraj z 29 glasovi proti 130 izglasovala novi vladi zaupnico. Sejo, ki se je začela ob 3. popoldne je otvoril Herriot. Galerije so bile polne občinstva. Besedo je prvi povzel ministrski predsednik Briand in prečital deklaracijo vlade. Deklaracija posveča največ pozornosti finančnemu vprašanju. Briand je začel razlagati podrobnosti finančnega načrta in je govoril o reformi davkov, s katerimi naj se dosežejo višji dohodki. Težave, na katere naleti državna blagajna ob vsakem koraku, se morajo odpraviti. Valuta se mora stabilizirati in sicer na temelju novih paritet, ki bodo vzpostavile sigurnost gospodarskega življenja. Vlada upa, da bo s pomočjo francoske narodne banke premagala vse težkoče.

Vladno deklaracijo so tako v parlamentu kakor v senatu sprejeli precej hladno. Paus o neodvisnosti francoske narodne banke so spremljali poslanci z ironičnimi medklci. — Razprava o predloženih interpelacijah je bila na predlog ministrskega predsednika Brianda odgodena na danes.

NARAŠČAJSKA VRSTA LJUBLJANSKEGA SOKOLA V PRAGI — PRVA.

Praga, 30. junija. Pri tekmi sokolskega naraščaja v Pragi si je priborila prvo mesto vrsta Sokola v Brnu, drugo mesto pa vrsta ljubljanskega Sokola (»Narodni dom«.)

KRVAVE DEMONSTRACIJE NA POZNANJSKEM.

Varšava, 29. junija. Socialistične stranke so priredile po vseh mestih Poljske velike demonstracije za razpust parlamenta. Posebno težke so bile te demonstracije na Pcznanjskem. Tako je priredilo več tisoč delavcev velik demonstracijski sprevod, pa čeprav ga je policija prepovedala. Ker je močan kordon policije hotel zapreti pot delavcem, so se ti navalili na policijo. Ta je oddala nato salvo. En delavec je bil ubit, 9 pa težko ranjenih.

PRED SPREJEMOM ZAKONA O ODŠKODNINI NEMŠKIM KNEZOM.

Berlin, 30. junija. Včeraj je državni zbor začel z drugim čitanjem predloga zakona o odškodnini nemškimi knezom. Razprava o tem zakonu se začne v tretjem čitanju. Minister Külz je izjavil, da vlada zahteva, da se njen zakonski predlog sprejme brez vsake spremembe, ker bi vlada sicer odstopila.

BEOGRAJSKI MADJARSKI POSLANIK ODIDE V RIM.

Beograd, 30. junija. V diplomatskih krogih govore, da bi imel sedanji madjarski poslanik v Beogradu oditi za poslanika v Rim, sedanji rimski poslanik grof Semes pa da bo vpokojen.

DUBROVNIK PROTI NETTUNSKIM KONVENCIJAM.

Dubrovnik, 30. junija. Predvčerajšnjim je mestno načelstvo sklicalo seja občinskega sveta, na kateri naj bi se protestiralo proti nettunskim konvencijam. Neke skupina »Orjune« pa se je zbrala in protestirala proti temu, da mestno zastopstvo dela na Vidov dan. Skupina je došla pred mestno posvetovalnico. Tu je bila zbrana skupina radičevcev. Med obema je prišlo do spopada, tako da je morala policija poseči vmes. Mestno zastopstvo je poslalo vladi protestno brzozavko proti nettunskim konvencijam. Seji so prisostvovali samo radičevci in eu demokrat.

Beograjske konvencije.

V skupščini se je s strani vlade stalno poudarjalo, da ne vsebujejo beograjske konvencije ničesar, kar bi moglo škodovati našim interesom. Koliko je ta vladna trditev utemeljena, naj razsodi vsak bralec, ko prečita samo člen 1. konvencij, ki ga objavljamo dobesedno. Glasi se:

»Med kraljevino Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev bo vladalo večno prijateljstvo in medsebojna svoboda naseljevanja in trgovine.

Italijanski državljani bodo brez razlike sprejeti v kraljevini SHS in proti njim se bo postopalo glede njih osebe in njih lastništva ravno tako in na isti način, kakor se postopa, oziroma se bo postopalo z domačini.

Ravno tako bodo sprejeti državljani kraljevine SHS v kraljevino Italijo in z njimi se bo postopalo glede njih osebe in njih lastnine ravno tako, kakor se postopa in se bo postopalo z domačini.

Potemtakem bodo mogli državljani ene od obeh visokih pogodbenih strank, če zadostne zakonom dežele, svobodno prestopiti mejo, potovati, bivati in se naseliti na teritorij drugo visoke stranke in ne bodo, kolikor se to tiče dovoljenja za bivanje in pravice za izvrševanje svojega posla, morali plačati nobene druge takse, doklade, razven onih, ki jih plačujejo domačini. Oni morejo trgovati tudi na veliko in na drobno, pečati se z vsako obrtjo ali industrijo najemati ali zavzemati hiše, skladišča, prodajalne, zgradbe, ki so jim potrebne, izvrševati prenos blaga in denarja ter sprejemati depozite iz notranjosti in iz tujine, vsi ti omenjeni državljani pa za vse te ali nekatere od teh poslov, ne bodo obremenjeni z nič težjimi pogoji ali dajatvami, kakor so one, ki veljajo ali bodo veljale za domačine, razen glede policijskih varnostnih odredb, predvidenih z deželnimi zakoni za državljane najbolj privilegiranih narodov. I eni in drugi bodo popolnoma enakopravni v svojih nakupih in prodajah ter bodo svobodno odredili in določili cene blaga in vseh uvoženih, a tudi domačih predmetov, bodisi da jih prodajajo v notranjosti dežele, bodisi da jih izvažajo,

jo, toda pod pogojem, da se točno ravna po obstoječih zakonih in naredbah. Pri nakupu in prodaji svojih posestev, stvari in blaga bodo uživali enako svobodo, bodisi da osebno izvršujejo svoje posle in vlagajo carinaricam deklaracije, bodisi, da se v ta namen poslužujejo gotovih oseb, ki jih bodo smatrali kot pripravne za pooblaščenje, poslovodje, posrednike, agente, depozitere ali tolmače. Ravno tako bodo imeli pravico, da kot pooblaščenca, poslovodja, posrednikov, agentov in depoziterov ali tolmačev izvršujejo vse posle, ki jih jim bodo poverili njih rojaki, domačini ali tujci.

Na splošno vzeto svoboda trgovine, industrije ali kakoršnekoli drugo zanimanje je zagotovljeno državljanom ene od visokih pogodbenih strank na ozemlju druge stranke v mejah, določenih po zakonu, pri čemur se v tem pogledu razume, da nobena od obeh držav ne more delati nobene druge razlike med državljani druge pogodbene stranke in domačini vsled njihovega državljanstva, v kolikor ne bi bilo po državnih zakonih lastno državljanstvo absolutno predpogoj za izvrševanje gotovega obrta.

Z drugimi besedami se pravi to: Nam se dajejo popolnoma iste pravice v Italiji, ko Italijanom pri nas. Po onem znamenitem primeru v ribarstvu, ko so dali ribičem v Italiji prav iste pravice, kakor so jih dobili italijanski pri ribiči pri nas. Ribe pa žive le v obrežju in tako so pač prišli ital. ribiči do naših rib, naši pa ne do onih v italijanskih vodah, ker jih tu ni, temveč samo do onih, ki so jih jim Italijani v jugoslovenskih vodah pustili.

In ravno tako ko z ribami je z vso drugo trgovino po beograjskih konvencijah. Naš narod sploh ne sili na drugo stran Jadrana in pravice, ki jih tam dobi, so zanj samo tako važne, ko pravice kje sredi Himalaje. Italijan pa sili na našo obal Jadranskega morja in vse pravice, ki jih Italijani tu dobe, jih dobe na našo škodo.

Tako temeljito je zgrešena osnovna misel beograjskih konvencij in s tem je povedano vse!

„Triglav“ ne sme na Bolgarsko.

V teh dneh, ko se pripravljajo Narodna skupščina na sprejetje oziroma odklonitev po vladi predloženih fatalnih konvencij, se je zgodilo nekaj, česar skoro ne bi verjeli, da ni nasedla intrigam internacionalne mafije pošena slovenska, slovansko čuteča omladina. Zgodilo pa se je sledeče:

Akademsko društvo »Triglav« si je stavilo veliko in vse hvale vredno nalogo, da potom turneje po celi Bolgariji zanese med brate ob Marici idejo slovanskega združenja, da jih seznanijo z lepoto slovenske, hrvatske in srbske pesmi ter da jih opozori na velik ideal naše mladine, ki računa z vso gotovostjo na oni dan ko bo nesrečna Bolgarija srečno združena s Srbi, Hrvatami in Slovenci v eno celoto. Nobena politična akcija ni bila, kar so si zamislili naši Triglavci. Stedili so le glasu mladih src, ki utripajo za ideal velike Jugoslavije in ki jim je Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev le etapa na daljnji poti, nikakor pa cilj. In v tem smislu so stopili v zvezo z odličnimi bolgarskimi intelektualci; Sofija se je že pričela pripravljati na sprejem slovenskih dijakov, le-ti pa so se obrnili do vlade, naj jim pomore z voznimi olajšavami. V tem smislu se je podala deputacija omenjenega društva ob priliki blejske konference Male antante na Bled, da osebno zaprosi g. zunanjega ministra za njegovo podporo. Dr. Ninčiču je bilo očitno neprijetno, da iščejo slovenski visokošolci direktnih kulturnih zvez z Bolgarijo in jim je, sicer v prijazni formi, odsvetoval vsako turnejo po Bolgariji, češ da so notranje-politične razmere v tej deželi take, da potujejo z rizikom za svoje lastno življenje. In tako se je idealno navdahnjena deputacija vrnila deprimirana v Ljubljano. Posledica te osebne intervencije pa je bila, da je dobil veliki župan dr. Baltič par dni po tistem dogodku službeni migljaj, da dotični skupini dijakov ne dovoli potovanja v Bolgarijo.

To je uvod, ki govori tako razumljive besede, da morajo pred njim utihniti vsi protijni argumenti. Spričo vname, ki jo je pokazal dr. Ninčič glede netunskih konvencij, ne more biti nobenega dvoma, da je postala naša zunanja politika

že čisto odvisna od volje italijanskega fašizma. Ker pa fašizmu razni načrti zblizanja med Srbi, Hrvatami in Slovenci na eni ter Bolgari na drugi strani ne gredo v račun, je prepovedala Italija vsako akcijo, ki bi mogla pripraviti duhovno in nato politično zedinjenje Jugoslavije z Bolgarijo. Nedavno se je raznesla po našem tisku vest, da namerava neko beograjsko pevsko društvo (»Stankovič menda) napraviti turnejo v Sofijo. In sedaj je vse utihnilo, ker je najbrže tudi to društvo dobilo od zunanjega ministrstva migljaj, da vladi take turneje v bratsko Bolgarijo niso všeč.

Da je Ninčičeva politika z ozirom na ravnotežje evropskih sil več ali manj italo-filska, ni čudo in nas končno ne bi moglo trajno vznemirjati. Nikakor pa ne moremo prikriti svojega globokega razočaranja, ko vidimo, da gre ta vnema daleč preko najdrznejših pričakovanj g. Mussolinija. Narod, ki zaslužni svoje ideale političnemu in ekonomskemu interesu sosedu, skoro nima pravice do lastne državnosti, ker bi mu bilo bolje, da izroči vse svoje skupne posle lakomnemu sosedu. Take metode je gojila Avstro-Ogrska, ki je, kjerkoli se ji je le dalo, motila vsak stik med slovanskimi narodi. Toda Avstro-Ogrska ni bila v političnem pomenu besede slovanska država in njeno postopanje nam je bilo takrat razumljivo. Ne moremo pa razumeti, da se nam brani v slovanski nacionalni državi širjenje velike ideje o združenju slovanskih držav. To je protinarodna politika, ki bo ravno tako propadla, kakor je propadla zločinska politika nekdanje monarhije.

In eno si naj zapomnijo vsi, ki ovirajo progres: Mladina je bila tista, ki je s svojim idealizmom in požrtvovalnostjo omogočila zgradbo naše Kraljevine, ona je tista, ki pripravljala teren za veliko slovansko državo od Triglava do Varne in Burgasa, pa najsi se temu protivi cela »grande nation« in z njo vred cela beogradska čaršija. Dr. Ninčič pa je pokazal, da ne zna in da noče zastopati slovanskih interesov na Balkanu. Mož je svojo vlogo odigral, zato naj gre!

-b.

Zanimanje Hrvatov za Slovenijo.

V predvojni dobi se Hrvati za Slovence niso mnogo zanimali, pa tudi Slovenci za Hrvate ne, ker nas je delila državna meja. Naši stiki s Hrvatami so bili predvsem kulturnega značaja in slovenski inteligenti: so pač poznali Strossmayerja, Preradovića, Mažuranića, brali so tudi lepe romane Avgusta Senoe, toda redke je bil med nami, ki je mogel reči, da pozna hrvaško prosto ljudstvo. Tudi hrvaški profesorji in doktorji so vedeli, da je živel nekdanj v Sloveniji neki Prešern, toda masi Hrvatov se o našem narodnem življenju niti sanjalo ni. Bili smo kakor dva sveta. Kar se je slovenskega življa preselilo na Hrvaško, zlasti v Zagreb, večinoma ni bilo baš na najboljšem glasu, a tudi oni redki Hrvati, ki jih je zaneslo k nam, so bili jako malo cenjeni (»prokleti Kranjec« v Zagrebu, »Hrvat je tate« v Sloveniji).

Nova doba je ostro mejo med Slovenci in Hrvatami podrla. Kljub temu je ostalo razmerje med nami in Hrvatami še nekaj let po vojni jako hladno. Hrvatom ni ugajala naša politična taktika v Beogradu, nam pa spet ne gospodarska konkurenca Zagreba. Po smu čutili: zlasti o priliki prejšnjih velesojmov. Letos pa opazamo v našem medsebojnem razmerju razveseljev preokret, ki pomeni velik korak naprej v našem zblizevanju in spoznavanju.

Prvi korak so napravili v tem oziru hrvaški planinci in turisti. Hrvati so bili do nedavna v naših letoviščih in zletiščih še jako malo znani gostje. Letos jih pripelje vsaka nedelja lepo število v Slovenijo. Kolikor je nam na razpolago poročil, sta zadovoljna oba dela. Hrvatje so petični ljudje, katerim je skopost neznanja stvar, naši ljudje pa tudi ne pretiravajo cen. Tudi slovenske planince je že zaneslo na Hrvaško in tudi ti se gotovo niso mogli pritoževati glede znane hrvaške gostoljubnosti. Lepe zasluge za zblizevanje Slovencev in Hrvatov so si pridobili tudi naši hrvaški športniki.

Ne smemo pa pozabiti političnega momenta. Odkar se je znan del Slovencev izrekel za hrvaško politično taktiko in odkar je začel

prirejati Radić svoje shode tudi v Sloveniji, se je zanimanje Hrvatov za Slovenijo silno razširilo. Politični moment je bil tudi eden izmed drugih povodov, da so začeli zagrebški listi stalno priobčevati celo neznatne domače vesti iz Slovenije in nekateri si vzdržujejo v Sloveniji celo stalne dopisnice, ne plašeč se nobenih stroškov.

Kako veliko zanimanje vlada danes med Hrvatami za Slovenijo, dokazuje poziv zagrebškega »Jutarnjega lista« na vodstva slovenskih letovišč, kopališč itd., naj mu pošljejo kratke opise svojih krajev, če nogoče s slikami, ki jih list priobčuje brezplačno. Seveda za posebno reklamo za kakšen hotel je treba plačati, toda splošne opise objavlja list zastonj. Zalibog sta se doslej temu pozivu odzvala le dva kraja v Sloveniji, Smarjetna gora pri Kranju in Dobrna. Kje so drugi?

Ravno ob letošnjem velesojmu pa Le izšla v Zagrebu posebna slovenska številka velikega ilustrovanega tednika »Svijet«, ki bo naravnost razkošno opremljena s slikami iz vse Slovenije. Kakor izvemo, bo list še nadalje prinašal v vsaki številki po 15 do 20 slik iz naših krajev in naši propagandistični zavodi naj bi se v čim izdatnejši meri posluževali lepe prilike, da širijo sloves lepih naših krajev po Hrvaškem in v Srbiji, kjer sta oba imenovana lista silno razširjena. Naše tujsko-prometna društva čaka tukaj lepa, a tudi hvaležna naloga, kajti naših slovanskih listov Srbi in Hrvati ne bero, ker jih kljub vsemu zadrževanju narodnem edinstvu — ne razumejo!

Brez dvoma bodo ožji znanstveni, politični in turistični stiki Slovenije s Hrvaško tudi jako ugodno vplivali na naše gospodarstvo. Hrvaška je še vedno bogata dežela, ki mnogo potrebuje in marsikatera slovenska obrt bi našla med Hrvatami dobre odjemalce, če bi je Hrvati sploh poznali. Zato pa ne treba našo propagando med Hrvatami vedno bolj širiti, kar pojde toliko lažje, ker si Hrvati sami žele, da nas in naše razmere čim temeljiteje spoznajo.

Politične vesti.

— **Stjepan Radić o konvencijah.** Na shodu v Korčuli je dejal St. Radić: »Konvencije so prokletelo delo, sestavljene v popolnem nerazumevanju in omalovaževanju Dalmacije, toda niso tako črne, kakor se o njih piše. Konvencije sta sestavila Mussolini in Rybař, ki se je bal Italijanov, Ninčič pa je velik gospod in je prišel samo podpisat konvencije. Konvencij ni delal en sam človek, delale so jih vse vlade, toda brez Hrvatov in proti njim. Italja je velika dežela in spoštovali ter ljubili jo bomo, toda ne damo ji niti pedo zemlje. Kašo, ki so jo skuhalo Pašić, Marinković in drugi, malo pa tudi Ninčič, treba pojesti. Zato je potrebna pošena vlada, kakor je današnja, v kateri ni neprijatelj države. Vsak novinar, ki piše, da so te konvencije pogibelj države, vsak politik, ki to pravi, je neprijatelj države. Kdor misli na pogibelj države naj zna, da je na čelu države naš modri vladar, kateremu ključemo: Živio! Kdor misli na pogibelj naj se spomni naše vojske!

— **Krvavo zborovanje v Bajmoku v Vojvodini.** V Bajmoku je imel poslanec HSS Neudorfer shod, na katerega je prišlo par tisoč kmetov, večinoma Madjarov. Na shod pa je prišlo tudi več tisoč dobrovoljcev, pod vodstvom Tadića. Pred govorniškim odrom je bilo okoli 30 orožnikov, ki so pa bili preslabi, da bi vzdržali red. Ko je pričel posl. Neudorfer govoriti, so se navalili dobrovoljci na govorniški oder in ga tudi trenutno zavzeli. Orožnika, ki sta skušala ločiti oba tabora, so razorožili. Prišlo je do hudih pretopov, tekom katerih je bilo ranjenih 20 do 30 oseb. Shod je bil nato razpuščen in se je nato vršil v zaprtih prostorih, kjer se je zbralo okoli posl. Neudorferja okoli 400 do 500 oseb. Na shodu je dejal med drugim posl. Neudorfer, da današnji dogodki več koristijo ko tri ure trajajoč govor. Prepričan je, da so bili dobrovoljci od drugih nahujskani. V Beogradu bo zahteval, da se vsi krivci Kaznujejo. Za Neudorferjem je govoril madjarski poslanec Tiseš in neki bivši komita.

— **Popolen neuspeh g. Babića v Beogradu.** Na zadnji seji mestnega odbora radikalne stranke za mesto Beograd so bili zastopani vsi beograjski pododbori stranke. Imenovani so bili kandidati za kmete in za občinske odbornike. Imenovani so bili sami nasprotniki pašičevca Bobića. Njegov neuspeh je tako popolen, da je celo 16. pododbor, kjer je on podpredsednik, odklonil njegovo kandidaturu. Na ta način ne more postati g. Bobić niti odbornik, kaj šele, da bi postal predsednik občine. G. Bobić je nato opeotovano konferiral z voditelji Pašičeve skupine v radikalni stranki, da bi rešil svojo kandidaturu. Pa je zanj le malo ali prav nič upanja. Nofranji minister Maksimović je izjavil, da more imeti g.

Bobić v najugodnejšem položaju največ 400 glasov. Te glasove bi on eventualno mogel odvzeti radikalni stranki, toda s tem bi bilo z njimi tudi dokončano. Radikalna stranka ve, da bo pri občinskih volitvah v Beogradu na vsak način zmaga.

— **Čičerinov odgovor na angleške napade.** V ostri izjavi odgovarja sovjetska vlada na rusko debato v angleškem parlamentu in na angleško belo knjigo glede rusko-angleških pogajanj. Sovjetska vlada poudarja, da imajo njeni diplomatmanje ne vmešavajo v notranje politične stvari zastopniki strog nalog, da se niti najzadeve drugih držav. Ne more se pa sovjetska vlada vmešavati v samostojnost strokovnih organizacij, ker se to protivi sovjetski ustavi. Ruska vlada jemlje z zadovoljstvom na znanje izjavo Chamberlaina, da bi bilo prekinjenje diplomatskih stikov neljubu. Ostro pa protestira proti izvajanjem Churchilla, ki hoče uničiti tudi gospodarske stike med obojema državama. Izjava sovjetske vlade pravi končno, da so normalni odnošaji za obe državi potrebni in da se sovjetska vlada zaveda svoje velike svetovnopolične vloge in da zato ne more od svoje poti niti najmanje odstopiti.

— **Španski kralj Alfonz o Zvezi narodov.** Ob priliki svojega obiska v Parizu je izjavil španski kralj novinarjem: »Mislim, da bi bilo bolje, če bi se od vsega početka pripustila Nemčija v Zvezo narodov. Na ta način bi bilo mnogo težav prihranjenih. Zdi se mi, da se proti Španiji ne postopa tako, kakor ima Španija pravico zahtevati. Španija ne more odstopiti od zahteve, da ima stalno mesto v Svetu Zveze narodov. Če tej njeni zahtevi ne bo ustrezno, potem pač ne bi mogla imeti Španija več starega zanimanja za Zvezo narodov. Iz vsega srca pa želim, da bi prišlo do sporazuma. Z vso pravico so se grajale teške posledice politike tajne diplomacije. Na njeno mesto pa se je postavila sedaj politika varanja narodov, ki more roditi zelo težke posledice. Ne smemo pa obupati nad zdravim razumom narodov.

— **Nemško posojilo Rusiji.** Pogajanja med nemškimi bankami in sovjetsko vlado glede zaključka posojila v znesku 300 zlatih mark so ugodno zaključena. Nemški bankirji so na sovjetske pogoje pristali. Posojilo se bo obrestovalo po tečaju, ki bo za 2% višji, kakor znaša obrestna mera Reichsbanke, ki je v ta namen znižala dvakrat obrestno mero, da znaša sedaj mesto prejšnjih 8% samo 6%. Posojilo bo razpisano po tečaju 94 in se bo uporabilo v svrhu razširjenja ruske industrije.

Obleke lastnega izdelka
Vam nudi najceneje
JOS. ROJINA, Ljubljana
 Aleksandrova c. 3.

Občni zbor Zveze slov. gremijev.

V ponedeljek, dne 28. junija t. l. se je vsil šest redni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v dvorani novega »Narodnega doma« v Kranju.

Občni zbor je ob pol 10. uri dopoldne otvoril zvezni načelnik g. Ivan Jelačin ml., ki je konstatiral, da je od 189 delegatov navzočih 93 delegatov in je občni zbor torej sklepčen.

Govor načelnika Jelačina.

Slavni zbor! Dragi kolegi! Čast mi je pozdraviti vas, zlasti kolege iz Kranja. Dalje mi je čast pozdraviti g. srezkega poglavarja vlad. svetnika Znidaršiča, mestnega župana Pirca, zastopnika Trgovske zbornice dr. Pretnarja in Žagarja, zastopnika Zveze industrijev inž. Šukljeja in dr. A. Goljo, zastopnika trgovskega društva »Merkur«, g. podpredsednika Kavčiča in vse zborovalce in imenom Nestorja zbranih delegatov gospoda Kresnika iz Vuzenice.

Svojo odsotnost so opravičili velika župana dr. Baltič in dr. Pirkmajer ter šef oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn.

Nato prečita načelnik g. Ivan Jelačin ml. vdanostno brzojavko: »Na redni skupščini zbrano trgovstvo pošilja Njegovemu Veličanstvu izraze udanosti in neomejene zvestobe. Zivel kralj Aleksander in naša vladarska rodbina!« Brzojavko so zborovalci z aplavzom sprejeli.

Nato se je načelnik zahvalil gremiju mesta Kranj in županu g. Pirca za gostoljubnost ter nadaljeval:

Šest let organizacijskega dela je za nami, odkar obstoji skupna naša država. Kdor se spominja onih težkih časov v prvih letih, ta bo vedel ceniti delo, ki ga je izvršila trgovska organizacija. Ni bilo tedaj lahko vzbuditi smisla za trgovske organizacije.

Potlačen je bil ugled legitimnega trgovstva ne samo pri nas, nego tudi drugod. To nas je mnogo oviralo, da nismo mogli v taki meri sodelovati pri zgradnji države ter specijelno pri trgovski zakonodaji.

Malo je bilo tedaj ljudi, ki so imeli pogum izpostavljati se. Razna druga vprašanja so težila našega trgovca, kakor vprašanje pobiranja draginje in drugo, kar je povzročalo mnoge skrbi. Toda s časoma se je vse to prebolelo in čas je bil edini naš zaveznik. Sedaj je ta doba že za nami.

Še se sicer razpravlja o zakonu za pobiranje draginje, toda tega ne jemlje nihče več za resno.

Ta čas je mnogo vplival tudi na naše trgovske organizacije. V našem organizacijskem delu smo vzgojili disciplino in zacijsko parlamentarno delo. Danes imamo vse polno organizacijskih delavcev, to je naša šola, ki smo jo z delom vzgojili in v tem zmislu moramo tudi v bodoče delati.

Naša organizacija se je bavila z vsem, kar ovira razvoj naše trgovine. Neenačnost davkov in davčne prakse, prometne težave, omalovaževanje strokovnega šolstva, valutarne težave itd. so bili glavni problemi, ki se je z njimi botila naša organizacija in je deloma pri tem imela tudi znatne uspehe.

Ustvarili smo si svoje lastno glasilo **Trgovski list**, ki predstavlja živo vez med gremiji in ostalimi gospodarskimi organizacijami in ki se stalno izpopolnjuje ter uživa danes že pomemben ugled ne samo v trgovskem svetu, temveč tudi v vladnih krogih in v vsej javnosti. Zato je potrebno in v interesu trgovcev, da se vsi še krepkeje oklenemo svojega glasila.

V šestih letih smo dosegli marsikaj, na kar preje niti misliti nismo mogli. Ustanovljena je bila **Ljubljanska borza** za blago in vrednote, ki še vedno čaka na svojo izpopolnitev z devizno in valutno koncesijo. Borza postaja važen faktor v našem gospodarskem življenju in tudi oni činitelji, ki so spočetka skeptično sledili njenemu razvoju, prihajajo do prepričanja, da ljubljanske borze ne bo mogoče nikdar zapreti. **Borzo razsodi** nudi našemu trgovstvu že danes take velike ugodnosti, da se ga interesenti vedno večji meri poslužujejo. Izpopolnitev ljubljanske borze ostane slejkoprej del našega programa.

V najožjih stikih je bila Zveza gremijev z Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. To, kar je delala zbornica, je bilo kakor smo si želeli in upamo da ostane tako tudi v bodoče.

Zivimo v težkih razmerah. Celó v Beogradu so morali priznati, da vlada kruta gospodarska kriza. Zalostno je gledati, kako se posamezen priden trgovec bori za existenco. Po 30 let je vtrajal in obratovlat, sedaj pa pride naenkrat nanj gospodarski polom. Temu so krive konkurenčne razmere, preobilica obratov, zlasti pa so izčrpali davki vse naše moči.

Mi smo vedno pošteno plačevali davke. Po statistikah, ki smo jih mogli uporabiti iz »Službenih Novin« smo mogli redno ugotoviti, da je Slovenija v plačevanju davkov in točnosti vedno prva. Ker smo pri svojem svojem argumentiranju, pri svoji kritiki in pri obrambi korektno uporabljali le te uradne številke, so oni, ki so glede davkov najbolj merodajni, spoznali, odkod naše informacije in so pričeli v »Službenih Novinah« priobčevati le sumarne vsote nabranih davkov. Zveza se bo potrudila, da se bo davčna statistika zopet objavljala tako ko sedaj. Pri **davnem vprašanju** je dosegla Zveza sicer marsikak uspeh, vendar jo pa čaka v tem pogledu še mnogo dela.

V časopisu ste čitali, da se je te dni vršila v Ljubljani **konferenca trgovskih, obrtnih in industrijskih komor**. Ljubljana je bila tako srečna, da je vodila konferenco, ki so se je udeležili najodličnejši predstavniki komor iz Beograda, Sarajeva, Zagreba, Splita, Osijeka in Vel. Bečkereka in drugih mest. Na konferenci se je razpravljalo važno vprašanje našega pomorstva. Osem let je bilo potrebnih, da smo dali mi inicijativo za to. Nihče ni vedel, da imamo nad 1000 km dolgo obalo in da smo pomorska država.

Zakaj omenjam to? Produkcija trgovskega naraščaja pri nas narašča in kmalu je ne bomo mogli v Sloveniji več zaposlovati, kajti za vse pri nas ne bo kruha. Ljudje se bodo morali opogumiti in iti v svet.

Referati, ki so bili na konferenci podani, so bili v tem oziru tako zanimivi, da so morali vzbuditi zanimanje vsakogar.

Naša organizacija mora roko v roki slediti vsakemu gospodarskemu pokretu. Misliti moramo tudi na druge stvari in se tudi na druge načine udeleževati.

Na plenarni seji trgovske zbornice sem v tem oziru že podal svoje mišl.

V soboto se je otvoril **Ljubljanski velesejm**, ki je prvi v naši državi. Slovenci smo s svojimi velesejmi pokazali, da smo prvi gospodarski organizatorji v državi. Nujno potrebno je, da se obdrži ta gospodarska institucija že zaradi propagandnega značaja slovenskega gospodarstva.

Pri tej priliki moram poudariti, da je pri vsakem našem skupnem nastopu potreben trezen prevdarek. Mislim, da boste znali ceniti trud in tudi v bodoče postavljati na taka mesta prave kvalificirane ljudi, kajti le tedaj bo uspeh zasiguran.

Povsod so težave in tudi v naši organizaciji. Kar se mene osebno tiče, moram reči le to, da sem vedno rad in z ljubeznijo za stvar delal ter bom za procvit naše organizacije in stanu vedno z veseljem sodeloval.

Govoru načelnika g. Jelačina so sledile viharne in ponavljajoče se ovacije s strani zborovalcev.

Pozdravi zastopnikov.

Po govoru načelnika so sledili pozdravi raznih zastopnikov. Prvi je pozdravil zbor srezki poglavar v Kranju g. Znidaršič, ki je zagotovil naklonjenost uprave in želel sporazumno sodelovanje trgovskih gremijev in obrtne uprave.

Nato je občni zbor pozdravil župana mesta Kranja g. Ciril Pirca, izražajoč veselje Kranja, da more sprejeti v svoji sredi toliko odličnih predstavnikov našega gospodarstva. Župan je tudi zborovalce povabil na odkritje spomenika kralja Petra, ki bo dne 1. avgusta t. l.

Sledili so pozdravi načelnika kranjskega gremija g. Sireca, ki je navzoče pozdravil tudi v imenu »Narodnega doma«.

V imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je občni zbor pozdravil dr. Pretnar. V imenu Zveze industrijev je sporočil pozdrave inž. Šuklje. V svojem nadaljnjem govoru je izjavil, da sedanji način vodstva države potom parlamentarizma ne zadostuje in da je treba to nadomestiti s stanovskim parlamentom.

Delegat g. Elsbacher iz Laškega je čestital odboru in Zvezi za uspešno dosežanje sodelovanje in plediral za solidarnost v trgovskih vrstah.

V imenu trgovskega društva »Merkur« je pozdravil občni zbor g. Kavčič.

Sledilo je tajniško poročilo

tajnika Ivana Mohoriča.

Tajnik najprej omeni, da je bilo preteklo leto težka prehodna doba. Padcu cen je sledilo zmanjšanje števila obratov. Trgovini je mnogo škodil tudi razvoj zadržane trgovine in administrativna centralizacija. Zrcalo te dobe so indeksi številke. Dobili smo novo carinsko tarifo in mnoge izpremembe, kakor reforme v železniških tarifah in drugo, kar je položaj trgovstva znatno otežilo.

Sedaj so nam hoteli dati neki protidraginjski zakon. Vsi gremiji so se izjavili proti takemu reakcionarnemu zakonu. Neugodni položaj je še poostriža stroga praksa iztirjavanja davčnih zaostankov. V sloveniji smo imeli nad 33.000 davčnih rubežni.

Zdi se, da Narodna banka ne vodi dovolj računov o potrebah trgovine. V ljubljanski oblasti je dobilo 175 tvrdk kredite, v mariborski 126. Glavni delež kreditov odpade seveda na denarne zavode, ne pa na trgovstvo. To razmerje je zelo neugodno.

Rentabilnost vseh panog je padla in moremo točno konstatirati ta selekcijski razvoj. Leta -923. je bilo 1097 novoprijavljenih tvrdk, leta 1924 le 184, leta 1925 pa komaj 188, kar je pri številu 10.000 obratov veliko pod normalo. Napeti je treba vse sile k defenzivi.

V prvi vrsti je Zveza posvečala pozornost davčnemu vprašanju, dalje obrtno - pravnemu zakonu, za katerega je zahtevala remediuro z novim obrtnim zakonom. Komisija za izdelavo tega zakona je bila sicer imenovana, potem je pa padlo vse skupaj na mrtvo točko, ta komisija se pozneje nikoli ni sestala, najmanj pa ne, da bi delala. O tej zadevi smo morali ponovno urgirati pri vladi.

Veliko težkoč so delale tudi prometne težave, ki so ovirale redno delo in zaslužek. V tem oziru smo po Novem letu dosegli remediuro. Posredovali smo tudi v zadevi vsakoletnega določevanja voznega reda in v zadevi tarif ter dostavljanja vagonov.

V socijalno političnem oziru je bilo preteklo leto interesantno. Ureditev starostnega zakona je bila odložena in dosegla se je tudi revizija nevarnostnega razreda. Velike so vsote, ki jih izda trgovstvo za socialno zavarovanje svojih uslužbencev.

Veliko breme trgovstvu in organizacijam je vzdrževanje strokovnih šol. V Sloveniji imamo 10 strokovnih šol s 515 vajenci, 211 vajencev obiskuje obrtnonadaljevalne šole, mnogo pa jih je brez vsakega strokovnega pouka. V Sloveniji daje država za njeno obrtno šolstvo malenkostno vsoto 190.000 dinarjev.

Imamo še dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, Mariboru in Celju. Na teh šolah ima premoč ženski naraščaj, kar povzroča nov važen problem, s katerim se bo treba natančno pečati.

K Zvezi gremijev so pristopili novoustanovljeni gremiji v Prekmurju in gremij v št. Lenartu v Slovenskih goricah. Kot vzor naj služi ostalim gremijem gremij v Kranju. Štajerski gremiji so izredno mnogo važnosti posvetili vprašanju elektrifikacije svojih krajev.

Gremiji pridobivajo na ugledu, uplivu in gospodarski inicijativnosti, kar so pričele tudi centralne oblasti uvaževati.

Govornik je nato omenil še konvencije z Italijo, ter izjavil, da moramo biti pripravljeni, če ne, nam bodo mnogo škodile.

Tudi izvajanjem tajnika Mohoriča je sledil aplavz.

Tajnik Mohorič je nato podal blagajniško poročilo in proračun za prihodnje leto.

Pri debati o proračunu se je oglasil delegat g. Petovar, ki je zahteval, da se izvrši reorganizacija »Trgovskega lista« tako, da bo izhajal le enkrat na teden.

Načelnik Jelačin je v odgovoru povdarjal potrebo, da vsi trgovci naroče »Trgovski list«, svoje edino stanovsko glasilo. Zalostno znamenje za trgovski stan bi bilo, če bi list šel nazaj na enkratno tedensko izdajo. Nasprotno list je treba še dvigniti in povečati število njegovih izdaj.

Proračun je bil nato soglasno sprejet.

Resolucije:

Minister za trgovino in obrt se opozarja, da posveti več pažnje strokovnemu šolstvu in naj poskrbi za nov obrtni zakon, istotako tudi minister pravde.

Ministr financ se pozivlja, da nakaže

sredstva za vzdrževanje cest, dalje naj se takoj izvrše volitve v okrajne cestne odbore.

Ministrstvo trgovine in obrti se pozivlja, da osnuje gospodarski narodni svet.

Prometni minister naj uvede takoj direktne železniške tarife s sosednimi državami.

Ministrstvo pošt naj uvede čeke z inozemstvom.

Ministrstvo financ se pozivlja, naj reformira taksni zakon.

Zveza obžaluje, da ni bila zaslišana o davčni zakonodaji.

Zveza protestira proti neprimernim davkom in proti krošnjarstvu ter se izreka za revizijo pokojninskega zavarovanja, za novi carinski zakon in zakon o državnem računovodstvu. Zveza odločno protestira proti centralizaciji državnih dobav.

Vse resolucije so bile sprejete soglasno.

Prihodnji redni občni zbor se vrši v Ptuj. Uvede se obligatorna uvedba potniških legitimacij. Sklene se intervenirati v zadevi carin pri glavnem direktorju carin v Beogradu. Dalje se bo interveniralo radi večjega formata dopisnic, telefona in pristojbin.

Pri finančnem ministru in Narodni banki se bo interveniralo o zadevi kreditov za trgovino in glede kaldrmine, ki naj se direktno nakazuje občinam. Pri tarifnem odboru se bo zahtevalo, da se uvede ležarine prosti rok. Zveza naj se tudi zaslži o carinskih predlogih.

Občni zbor nalaga Zvezi, da sklepa o ukinitvi davčnih potrdil in o splošnem znižanju provizij itd.

Zvezina pisarna naj posreduje o ukinitvi koledarskih razlik, Zveza naj tudi izdejstvuje enoten delovni čas. Uredi naj se reekspedicija izvoznih in uvoznih predmetov. Gradbena direkcija naj pospeši kolavdacijo cest. Prepove naj se tudi krošnjarstvo. — Končno naj se proči še vprašanje spremembe pravil.

Načelnik g. Jelačin pripomni, da se bo k točki spremembe pravil vršila še pismena anketa. Potrebno je, da se vrši poleg tega še ustna razprava in naj se v ta namen na jesen skliče izredni občni zbor. V odboru naj bodo zastopani vsi gremiji in naj bo odbor izraz skupne volje trgovskega stanu. Občni zbor naj sklene pooblastiti odbor, da anketne predloge predstira.

Delegat Petovar predlaga, da se izredni občni zbor skliče v Celje, načelnik Jelačin soglašja s tem in predlaga, da se določi termin izrednega občnega zbora do konca leta. Oba predloga sta bila sprejeta soglasno.

Volitve.

K zadnji točki »Volitve zveznega odbora in dveh pregledovalcev računov, se je oglasil najprej delegat Fazarinec iz Celja, ki je izvajal, da zasluži delo starega odbora popolno priznanje in zaupanje tudi v bodoče, zato predlaga, da se volitve odlože do prihodnjega izrednega občnega zbora.

Navzoči pristaši SDS, na čelu delegati Petovar in drugi so začeli temu ugovarjati in trditi, da če je en sam proti, se morajo volitve izvršiti.

Nato je delegat Jagodic izpopolnil predlog delegata Fazarinca s predlogom, da se stari odbor ponovno izvoli s funkcijsko dobo do konca leta 1926 oz. do izrednega občnega zbora.

Ta predlog je nato dal načelnik Jelačin po dolgi in zelo živahni diskusiji na glasovanje. **Predlog je bil z ogromno večino sprejet**, s tem, da so skoro vsi navzoči vstali, obsedelo je le malenkostno število pristašev SDS, ki po občnem zboru niso mogli skriti potrtosti radi svojega poraza.

Nato je predsednik Jelačin zaključil občni zbor.

Falzifikat »Jutra«.

O poteku občnega zbora poroča tudi današnje »Jutro«. Zvesto svojim partizanskim navadam piše, da je Zveza gremijev pravzaprav brez odbora in da so člani obstrmeli vsled zaključka občnega zbora.

Vse to poročanje »Jutra« ni drugo ko navaden falzifikat resnice, ki pa je obenem tako glup, da je avtorja lahko prav pošteno sram. Če ni mogel drugače skriti jeze, da je SDS tako briljantno pogorela, kakor s tem, da grdo laže o dogodkih, ki so se odigrali pred številnimi uglednimi možmi, potem mu tudi s tem falzifikatom resnice ne bo pomagano. Lažnivost Jutrovega poročevalca bo tem očitnejša.

Krvav Vidovdan.

Na Vidov dan je bilo v Trbovljah slavnostno odkritje spominske plošče Orjunašem, ki so padli pri spopadu s komunisti dne 1. junija 1924. Slavnosti se je udeležilo okoli 500 Orjunašev v kroju in več sto v civilnih oblekah. Po slavnosti so se pripeljale čete v Ljubljano, da se udeležijo na dvorišču bivše St. Peterske vojašnice razviti prapora Orjune St. Peter — Vodmat. Obe slavnosti sta potekli brez incidenta.

Pogajanja radi obhoda po ljubljanskih ulicah.

Po razviti prapora Orjune St. Peter-Vodmat je bil projektiran obhod po mestu. Pred odhodom iz St. Peterske vojašnice je bilo vodstvo Orjune obveščeno, da je policija prepovedala pasiranje Šelenburgove ulice, kjer se nahaja, kot znano, italijanski konzulat. Radi tega so se vršila med Orjuno in policijo pogajanja. Policija trdi, da je vztrajala na svoji prepovedi, Orjunaši pa trdijo, da gre za nesporazumljenje, vsled katerega so hoteli Šelenburgovo ulico po striktni odredbi vodstva brez vsakih vzklikov mirno in dostojno pasirati. Baje je hotel policijski ravnatelj Guštin obhod po mestu sploh prepovedati, veliki župan dr. Baltič ga je pa dovolil pod pogojem, da povorka ne pasira Šelenburgove ulice, kjer se nahaja, kot znano, italijanski konzulat.

Pred Kazino.

Ko je prišla povorka, na čelu ji močna akcijska četa s čeladami, za njo pa skupina 38 praporjev, mimo frančiškanske cerkve, je našla vhod v Prešernovo ulico zaprt z močnim policijskim kordonom. Zato je kerakala po Welfovi ulici mimo Kazine. Tudi tu je naletela na policijski kordon. Pričela so se pogajanja, ki pa niso uspela. Službujoči polic. komisar je Orjuni pasiranje Šelenburgove ulice kategorično prepovedal. To je povzročilo v vrstah Orjunašev veliko razburjenje in prav malo je manjkalo, da Orjunaši niso navalili na kordon ter ga predrli, kar bi se jim bilo spričo velikega števila sigurno posrežilo. Nakrat je zadonelo povelje predsednika Orjune dr. Leontiča »Natrage! Orjunaši so nato odkorakali po St. Peterski cesti v St. Petersko vojašnico, kjer je bil razhod, nakar se je pričela veselica.

Spopad med Orjuno in policijo.

Okrog pol 19. je odšel okrog 100 mož broječ oddelek Orjune z veselice, češ, da gre na velesajem. S Šentpeterske ceste so krenili Orjunaši po nezastraženi Prešernovi ulici. V višini trgovine Bata se jim je vrgel nasproti močan oddelek policije, ki jim je zastavil pot. Razvilo se je prerekanje. Policija je skušala potisniti Orjunaše z vso silo nazaj. Nato so si sledili dogodki z bliskovito naglico. Nekateri očividci trdijo, da je pričela policija Orjunaše neusmiljeno nabijati s pendreki. Ko je pobila enega od njih na tla, je počil nenadoma strel, kdo ga je oddal, ne vedo povedati. Prvemu strelu je sledilo v prav kratkem času še veliko število strelcev, oddanih tako iz vrst policije, kot iz vrst Orjunašev. Računajo, da je bilo oddanih vsega skupaj okrog 70 strelcev. Po streljanju sta se nasprotnika drug od drugega odmaknila. Drugi opisujejo stvar drugače: Ko so jeli udrihati stražniki po Orjunaših s pendreki, se je začel iz vrst Orjunašev znak z rogom, nakar je padel iz vrst Orjunašev prvi strel, vsled česar se je razvilo med policijo in Orjunaši kratko medsebojno streljanje, nakar so stopili zopet v akcijo pendreki

vrhutega pa tudi policijske sablje in so Orjunaši zbežali. Po tretji verziji se je vršila stvar sledeče: Ko so prikorakali Orjunaši v Prešernovo ulico, jim je prihitela nasproti policija, na čelu ji službujoči funkcionar, k njemu je pristopil poveljnik skupine Orjunašev in začela sta se prerekati. Policijski funkcionar je vpi, da pasiranja ulice ne dovoli, Orjunaš pa je kričal, da gredo kljub temu naprej. Med tem je priskočil eden od policijskih stražnikov ter pobil enega od Orjunašev s pendrekom na tla. Nato se je pričelo streljanje. Orjunaši, povečini nekdanji četniki, so se vrgli po vojaški na tla, zato so dobili policijske strele večinoma v čelade, dočim so ranjeni policijski stražniki v noge. Katera od teh treh verzij odgovarja resnici, bo ugotovila preiskava.

Ranjenci.

Pri revolverskem spopadu je tekla na obeh straneh kri. Na strani policije so bili ranjeni: rajonski nadzornik Marko Gherinich, ki je dobil strel v koleno, višji stražnik Humer, ki je dobil strel v stegno in nadstražnik Hlebec, ki je bil takisto ranjen na nogi. Poškodbi prvih dveh sta težji, dočim je Hlebecova poškodba neznatna. Na strani Orjunašev je bilo več lahkih poškodb. Nekateri so imeli strele v jeklenih čeladah, ki so jih obvarovale smrti. Ranjence je obvezal dr. Jamar, nakar so bili prepeljani ranjeni policisti z rešilnim vozom v državno bolnico. Hlebec so takoj odpustili v domačo oskrbo.

Smrtna žrtev.

Po čudnem naključju je zahtevalo streljanje v Prešernovi ulici daleč od »bojišča« smrtno žrtev. Branjevka Josipina Cerar je slišala na Pogačarjevem trgu streljanje. Vsled tega se je žena tako prestrašila, da jo je zadela kap ter je med transportom v bolnico umrla.

Aretacije.

Ze med incidentom in neposredno po incidentu v Prešernovi ulici je bilo aretiranih večje število Orjunašev. Kasneje je prikorakal močan oddelek orožništva pred St. Petersko vojašnico, na katere dvorišču se je vršila, kot smo poročali, ob priliki razviti prapora Orjune Sv. Peter-Vodmat crjunaška veselica. Na veselični prostor na dvorišču so prikorakali orožniki z nasajenimi bajoneti, držec puške na gotovo. Tako so zaprli vsem udeležencem izhod. Nato so dame odpodili, vse Orjunaše pa telesno preiskali. Vsak, pri komur so našli orožje, je bil uklenjen in odgnan v zapor. — Okrog 1. ponoči je vdrla policija ponovno v St. Petersko vojašnico, in sicer toplot v sobe, kjer so prenočevali izvenljubljanški Orjunaši. Aretirala jih je v posteljah, uklenila in tirala v policijske zapore v justični palači. Aretirala je dalje tekom noči in tekom večerajšnjega dne tudi večje število bolj znanih ljubljanskih Orjunašev, ki pa so bili pozneje večinoma izpuščeni. Vsega skupaj sedi v trenutku, ko to pišemo, v zaporu 68 Orjunašev, po večini Vojvodincev, domačih je med njimi malo. Zasljuje jih 6 policijskih uradnikov.

Na velesajmu.

Zvečer se je pojavila policija tudi na velesajmu. Iskala je pri Orjunaših orožje. Uradniku in pisatelju P.-u, miroljubni dobričinu, je oddal neki stražnik mal žepni nožiček, vrnil mu ga pa ni. G. P. ga je našel pozneje zapitčenega v sosednji mizi. Ker je proti temu protestiral, je malo manjkalo, da ni bil aretiran.

Opozorilo delodajalcem glede prijave delavcev.

Delodajalci se opozarjajo na naredbo ministra za socialno politiko broj 380, z dne 9. aprila 1926, razglašeno v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti, od 18. maja 1926, s katero se zvišuje najvišja zavarovana mezda od Din 40.— na Din 48.— in ustanavlja se XVIII. mezdni razred. Po omenjeni naredbi se bodo uvrščali odslej v XVIII. mezdni razred vsi nameščenci, ki zaslužijo dnevno nad Din 48.— V XVII. mezdni razred pa se bodo uvrščali nameščenci z dnevno za služkom od 40 do 48 Din. Ta izprememba bo stopila v veljavo s 1. julijem 1926.

Ker pa se je udomačilo tekom časa pri prijavih imen nameščencev ki so spadali do sedaj v najvišji XVII. mezdni razred, da delodajalci skoro brez izjeme niso navedli dejanskega zasluzka, marveč le, da zasluži več kot Din 40.— dnevno, zato urad ne more izvesti uradoma na podlagi dosedanjih prijavnice preuvertitve zavarovancev v smislu izdane naredbe.

Da pa bo kljub temu mogoče vrstiti za-

varovance v novi mezdni razred, se pozivljajo delodajalci, da izvršijo najkasneje do 8. julija 1926 ponovno prijavo za vse one nameščence, ki so bili doslej uvrščeni v XVII. mezdni razred. Pri izpolnitvi gornje zakonite zavezanosti se opozarjajo delodajalci, da morajo navesti pri vsakem nameščencu, ki je bil doslej uvrščen v XVII. mezdni razred točne službene prejemke (mezdo)!

Prijava je predložiti uradu **potom pristojne ekspoziture** najkasneje do 8. julija 1926. One delodajalce pa, ki bi gorenje zakonite zavezanosti ne izpolnili, bodo zadele kazenske posledice § 194. ZZZ (denarne kazni od 20 do 500 Din), kakor tudi posledice § 11 (povračilo različnih denarnih podpor) in končne posledice § 16 ZZZ (povračilo stroškov za ugotovitev podatkov na lieu mesta po organih urada).

Obenem pa bo urad po 8. julije 1926 preuvertil uradoma v 18. mezdni razred vse one nameščence, ki so doslej zavarovani v XVII. mezdni razredu in delodajalci in bi v navedenem roku izvršili ponovno prijavo. Ute-

meljene in z dokazi opremljene pritožbe proti tem uradno izvršenim izpremembam bo upošteval urad le, če se bodo predložile najkasneje v roku 8 dni po dostavitvi plačilnega naloga za mesec julij in ako bo dopri-

nešen neizpodbiten dokaz, da uradna preuvertitev iz 17. v 18. mezdni razred ne odgovarja dejanskemu zasluzku. Zato je pritožbi priložiti izjavo prizadetih zavarovancev.

Ustanovljeno leta 1879. — Telefon šte. 553.

Ključavničarstvo

AVGUST MARTINČIČ, LJUBLJANA

Rimska cesta št. 14

prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih astorov v Sloveniji

prporoča napravo novih valčnih zastorov in popravo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču

izdaja in se prporoča za naročilo

ofčnih plah, okrižij vsake vrste od priproste do najbogačše izp. lja. e, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okro. la železna stopnišča, predpetnike iz železa in bakra itd.

Avtogeno varenje — Avtogeno rezanje

Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

IZSELJEVANJE RUDARJEV V FRANCIJO, na, fina in imenitna imena. Nato pridejo požigalci, politični požigalci. So to deloma spretno govoreči a netaleantirani ministri, deloma pa z mržjo prenapolnjeni fanatiki. Čuvajte se pred zvezo ugaševalcev luči, ravnatoko pa se čuvajte tudi pred zvezo požigalcev! Dnevi posameznika so šteti, ne pa tudi dnevi ugaševalcev luči in požigalcev.

Delavska zbornica nam poroča: V sredo, dne 23. t. m. je odšel v Francijo drugi transport rudarjev. Prvi, ki se je odpravil sredi maja, je obsegal 46 delavcev z družinami za železorstvo Société Metallurgique de Knutange v Alzaciji, zdajšnji pa 120 rudarjev — samec, od kojih jih odpade 15 na železorstvo Société des Acieries de Longvy, Tucquegnieux v Alzaciji, ostali pa na premogokop Société des mines Courrières, Billy Montigny, Pas de Calais v Severni Franciji.

Kar si tiče rodbin, je ministrstvo socialne politike na intervencijo Delavske zbornice dovolilo izselitev 44tim, ki bi jih bile pripravljene sprejeti francoske družbe takoj, ko bodo urejena primerna stanovanja. Priporoča pa se družinam, naj si za enkrat še ne delajo stroškov za nabavo potnih listov, ker ni predvideno, kdaj bi mogli oditi še nadaljni.

Za samec in tudi one poročene, ki bi mogoče hoteli oditi sami brez obitelji, se vrši zdravniški pregled in podpis pogodb v soboto 26. t. m. ob 9. uri v Delavskem domu v Trbovljah.

Vsi, ki že imajo potne liste — po novem je potrebnih 6 fotografij, ker jih potrebujejo nekaj za oblasti v Franciji — naj jih prinesejo s seboj, ostali pa si jih naj čimprej preskrbe, da bo mogoče kar najhitreje odpraviti prihodnji transport.

Delavstvo se opozarja, da je izseljeniška akcija namenjena le onim revežem, ki so brez dela, drugim pa se svetuje, naj ostanejo pri svojem delu v domovini.

Po došlih informacijah je pripravljeno sprejeti večje število delavcev tudi podjetje Dukič v Trbovljah.

Brandesov govor o bakljah.

Ko so priredili nekoč danski dijaki Brandesu bakljado, se jim je zahvalil z znamenitim govorom o bakljah. V nadi da bo tudi naša omladina sledila besedam velikega Danca, objavljamo njegov govor.

Leta dolgo so plapolale nad zemljo baklje vojne, uničujoče ljudi in človeško delo. Mladina vseh narodov je bila v ognju, ki je s kanoni trgati ude in s strupenimi plini moril pljuča. Vaše baklje pa so baklje miru. Razsvetlujejo a ne užigajo. Ogenj v vaših rokah je samo simbol za prosveto, za preganjanje teme, za veselo oznanilo svobode. Brez svetlobe ni nobene prave svobode.

Beseda svoboda je v naših časih dostikrat samo preteza. Pravica na zatiranje in pravica na izkoriščanje se skrivate pod imenom svobode. Zakaj navdušenje za temo in nasilje je močno, Nikdar ni bilo toliko prepovedi, nikdar toliko varuštva, nikdar ni bilo sožitje tako težko. Kličejo po sili v imenu kreposti, v imenu obrambe in v imenu revolucije. Celo fanatični revolucionarji se bore za nesvobodo v prepričanju, da se bore za svetlobo.

Kadar je dan solnčno jasen, tedaj se komaj opazi tudi močan ogenj. V temi pa se ne vidi samo čisto tenkega žarka, temveč vidna je tudi najmanjša iskrica — iskra, iz katere more nastati katastrofalen požar, v kraljestvu duha pa umrtvor. V temi naše dobe postanejo baklje zvezde in dimeča se baklja sveto sijajoč plamen.

V naši dobi sta dve veliki zvezi. Najprej ona ugaševalcev luči. Imajo pobož-

Tako se znova porajajo ideje, ki so bile oznanjevane pol stoletja in ki so neizgorljive kakor azbest.

Pričetek šol.

Na državni realni gimnaziji v Kočevju, ki bo štela v šol. letu 1926-27 vseh 8 razredov, se bo vršilo vpisovanje učencev v I. razred dne 30. junija od 9—11. Učenci naj se zglase v spremstvu staršev v ravnateljevi pisarni in naj prinesejo s seboj obiskovalno spričevalo in krstni list. Vnvanji učenci se lahko prijavijo tudi pisмено. — Sprejemni izpit bo 1. julija. Oddaljeni učenci se morejo vpisati tudi še ta dan od 8. do 10. ure. Točno ob 10. bo pisment izpit, ustmeni pa popoldne. Z gimnazijo v zvezi je krasno se razvijajoči »Dijaški dom«, ki bo mogel sprejeti v novem šol. letu večje število novih gojencev. Hkrati z vpisovanjem se bodo sprejemale tudi prijave za »Dijaški dom«. — Ravnateljstvo.

Vpisovanje na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani za šolsko leto 1926-27 se vrši dne 30. junija in 1. julija t. l. vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje ali IV. razred meščanske šole. Za tiste, ki pridejo iz meščanskih šol, se vrši dne 2. julija ob 8. zjutraj sprejemni izpit iz nemščine. V drugi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili prvi letnik dvorazredne trgovske šole, ki je ali državna ali pa ima pravico javnosti. Učenci in učenke naj se priglase v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo s seboj zadnje šolsko spričevalo in rojstni list. Vpisati se je mogoče tudi pisмено s pošiljateljimi nastetih dokumentov. Do 3. julija t. l. bo objavljeno na razglasni deski, kdo je sprejet in kdo odklonjen. — Šola je zlasti prijet in za tiste sinove in hčere trgovcev, ki nameravajo ostati v domači trgovini. Zato se učencem in učenkam, ki se nameravajo posvetiti trgovini, priporoča, da se vpišejo v dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani, ki učence v kratki dobi usposobi za trgovsko prakso. — Ravnateljstvo.

pisalni stroji so najboljši

Samoprodaja

Ivan Legat, Maribor

Vetrinjska ulica 30.

Telefon 454.

Oglejte si paviljon E 24, 26.

Dnevne vesti.

VIŠEK!

Znano je, da zlasti po južnih krajih razumejo policijski uradniki nad vse virtuočno uplivati na volilce, da glasujejo za vladno stranko. Ampak vse te policijske uradnike je sigurno prekosil veljnik neke žandarmerijske postaje v Sandžaku, ki je prepovedal opozicionalni občini, da ima krave, ker bi drugače ne bile ceste čiste.

Da je ironija popolna, treba povedati pa še to, da so ceste v Sandžaku takšne, da mestoma ni mogel Ljuba Davidović, ki je povedal o tem neverjetnem podvigu poveljnika žandarmerijske postaje, naprej niti z vozom.

Ni čuda, če je dejal Ljuba Davidović, da se nezadovoljstvo prebivalstva v Sandžaku proti oblasti že pretvarja v nezadovoljstvo proti državi.

To je točna bilanca partizanskega dela državotvornih strank.

— **Čenj. naročnikom** sporočamo, da smo v svrhu poravnave tekoče naročilne današnji številki priložili poštne položnice. One čenj. naročnike pa, ki so že za vnaprej plačali, prosimo, da bi oddali položnice svojim znancom in prijateljem, da se na naš list naroče.

— **Novi kazenski zakon.** Odsek za novi kazenski zakon je pretresal na zadnji seji kazniva dejanja zoper narodno zdravje, javno moralo, zakon, rodbino in državljansko čast. Posebno uspeh obetajoči so načrti za pobijanje alkoholizma. Po teh načrtih bi imelo namreč sodišče pravico prepovedati pijancem obisk lokalov, v katerih se točijo alkoholne pijače. Posebno obširne in stroge so določbe glede zaščite žene. Za surovo in nedostojno obnašanje napram ženskam so določene zelo stroge kazni. Vsako le količič kaj nasilno postopanje z ženskami se par najostreje kaznuje.

— **Pobijanje alkoholizma.** Jugoslovenska Zveza društev treznosti pošlje te dni vsem merodajnim činiteljem obširno predstavko, v kateri zahteva, da se podvzamejo najenergičnejše mere za omejitve produkcije in konsumna alkoholnih pijač. Treznostne organizacije zahtevajo uvedbo takozvane lokalne opcije, to se pravi, da naj se da občinam pravica, da odrede za svoje teritorije pravotvorna glasovanja glede prepovedi otvarjanja novih gostiln, eventualno tudi glede točenja alkoholnih pijač sploh.

— **Mednarodni kongres gledaliških diletantov** se vrši dne 4. in 5. julija v Pragi. Na kongresu bo zastopana tudi naša država: »Matica pozorišnih diletantov« v Zagrebu pošlje na kongres 16 delegatov. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem polovično vožnjo po državnih železnicah.

— **Mednarodni šahovski kongres.** V soboto je bil otvorjen v Budapešti II. kongres mednarodnega združenja šahistov. Program je jako bogat. Na turnirju mojstrov nastopi tudi dr. Milan Vidmar.

— **Nova postaja na progi Ormož—Murska Sobota.** Po naredbi prometnega ministrstva se je otvorila na progi Ormož—Murska Sobota nova postaja Puhenci.

— **Zdravljenje vojnih invalidov v Toplicah pri Novem mestu** se prične dne 6. julija t. l. za vse invalide ljubljanske in mariborske oblasti. Zdravljenje obsega radioemanacijske kopelji, po potrebi mehanoterapijo, za ves čas zdravljenja pa brezplačno popolno oskrbo (hrano in stanovanje) v Invalidskem domu v Toplicah. Pravico do brezplačnega zdravljenja ima vsak vojni invalid po določenih 10 inval. zakonih: 1. oni, ki je radi revmatičnih in sorodnih boleznih oglašen za vojnega invalida, brezpogojno; 2. vsak drugi le pod pogojem, če doprinese potrdilo pristojnega davčnega urada, da ne plača nad 20 Din neposrednega davka in da predloži zdravniško izpričevalo uradnega zdravnika, da je radi revmatičnih boleznih zdravljenja v Toplicah neobhodno potreben. Prošnje, opravičene s spredaj navedenimi dokazili, je predlagati velikemu županu ljubljanske oblasti neposredno. Invalidi, ki so prošnje že vložili, toda jih niso opremili v gornjem smislu, naj nemudoma naknadno predložijo potrebna dokazila. Dobo zdravljenja določi v vsakem posameznem primeru kopališčni zdravnik povodom prve preiskave. Opozarja se končno na to, da je nastanitev le skupna v invalidskem domu, ker dosedajni ločeni prostori (v baraki) niso več na razpolago.

— **Pomorski tečaj!** Jadranska Straža priredi v času od 15. julija do 15. avgusta t. l. v Splitu pomorski tečaj, v katerega se sprejme 20 kandidatov: učitelji, duhovniki, dijaki itd. in v katerem bodo predavali priznani strokovnjaki iz Primorja. Udeleženci bodo obiskali različne ustanove in potovali po morju. Stroške nosi centrala Jadranske Straže v Splitu tako tudi potovanje do Splita. Za ta tečaj ima Glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani oddati 2 mesti, oni v Mariboru pa eno mesto. Udeležence se mora obvezati,

da bo prirejal predavanja in delal propagando za cilje Jadranske Straže. Prijave sprejema do 6. julija t. l. glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani ohransko v Mariboru.

— **Razstavo fotografij** priredi od 15. julija do 15. avgusta t. l. v Splitu Primorska zveza za pospeševanje turizma. Obiskovalci te razstave imajo 50% popust na železnicah in na ladji. Legitimacije za obisk razstave se dobe v Tourist Office v Ljubljani.

— **Spremembe voznega reda na progi Maribor gl. Kolodvor—Št. Ilj in vpeljava kurznege voza med Slatino Radenci in Zagrebom.** Pričenši od 1. julija t. l. dalje vozi na progi Maribor gl. kol.—Št. Ilj dnevno redno nov par mešanih vlakov in sicer odhod iz Maribora gl. kol. ob 8. uri 10 minut, prihod v Št. Ilj ob 8. uri 42 minut; povratek iz Št. Ilja ob 9. uri 7 minut in prihod v Maribor gl. kol. ob 9. uri 30 minut. Od istega dne naprej odhaja iz Maribora gl. kol. v Št. Ilj jutranji mešani vlak namesto ob 6. uri 10 minut šele ob 6. uri 40 minut in prihaja v Št. Ilj namesto ob 6. uri 42 minut šele ob 7. uri 3 minute. Nadalje se bo od 1. julija t. l. do vključno 30. septembra 1926 prevažal med Slatino-Radenci in Zagrebom preko Maribora, Ormoža in Ljutomeru kurzni voz II. razreda in sicer med Zagrebom in Mariborom z dnevnim brzim vlakom ter med Mariborom in Slatino-Radenci s priključnimi potniškimi vlaki. Odhod kurznege voza iz Zagreba gl. kol. ob 11. uri prihod v Maribor gl. kol. ob 14. uri 45 minut, odhod iz Maribora gl. kol. ob 15. uri 43 minut in prihod v Slatino-Radenci ob 19. uri 45 minut ter v obratni smeri odhod iz Slatine Radenci ob 6. uri 16 minut, prihod v Maribor gl. kol. ob 10. uri 20 minut, odhod iz Maribora gl. kol. ob 14. uri 38 minut in prihod v Zagreb gl. kol. ob 18. uri 25 minut.

— **Promocija.** Na pravni in državnoznanstveni fakulteti univerze v Zürichu je promoviral 26. t. m. gospod Vladimir Valenčič doma iz Trnovca pri Bistrici za doktorja političnih ved z disertacijo o slovenskem združništvu.

— **Potres.** Seizmografa meteorološkega in geodinamskega zavoda v Ljubljani sta beležila v soboto dne 26. junija 1926 ob 20. uri 47 minut v jugovzhodni smeri 1400 km odaljen katastrofalen potres.

— **Nezgode ob zaključku evarističnega kongresa.** Zadnji dan evarističnega kongresa je bila prirejena velikanska procesija v 60 milj od Chicaga oddaljenem Mundelainu. Nad 800.000 ljudi je prihitalo z vsakovrstnimi vozili v Mundelain. Med procesijo se je utrgal nenadoma oblak. Med silnim nalivom je padala tudi debela toča. Udeleženci procesije so bili do kože premočeni. Na stotine jih je preje vsled silne vročine, pozneje pa od razburjenja, omedlelo. Po procesiji je nastala silna gnječja, ker je hotel vsakdo priti čimprej v Chicago. Kolodvor je oblegalo nad 200.000 oseb hkratu. Nenadoma je odpovedala vsled kratkega stika elektrika. V gujčji je bilo poboženih veliko število žensk in otrok. Sanitetni vlak je pripeljal v Chicago nad 100 težko poškodovanih.

— **Poizkušeni samomor radi šikaniranja v službi.** V Dubrovniku si je hotel te dni kouchati življenje poštni uslužbenec Lovro Živković. Prezrel si je žile na roki, nakar se je onesvestil. Ko se je zopet zavedel, je izjavil, da so ga dovedle do tega koraka šikane nekega železniškega inspektorja. Navedel je par slučajev, iz katerih sklepa, da stremi inspektor za tem, da bi ga odpustili iz službe.

— **Z vlakom skozi goreči gozd.** Leningrajski listi poročajo o razburiljivi železniški vožnji skozi ogenj. V bližini neke železniške postaje je opazil strojevodja nekega osebnega vlaka da besni pred vlakom v razdalji kakih 150 m visokrog strašen požar. Na eni strani proge je gorel ogromen gozd na drugi pa neko skladišče. Ker ni mogel vlaka pravočasno ustaviti, je drvel skozi ogenj z največjo brzino. Čulo se je pokanje šip in prestrašeno kričanje polnikov. 15 minut nato je strojevodja vlak ustavil. Vsed silne brzine, s katero je drvel vlak skozi ogenj, se ni vzgal niti eden voz. Samo šipe so popokale in tri ženske so se onesvestile. Nekateri potniki so izjavili, da se niso niti zavedali, v kako strašni situaciji so se nahajali, opazili so samo močno svetlobo ter začutili silno vročino, vse to pa je trajalo samo par sekund. Vlakvodja je zadobil lažje poškodbe.

— **Socialnodemokratski vodja — defraudant delavskega denarja.** V Frankfurtu ob Meni je bil te dni aretiran eden od voditeljev frankfurtske socialnodemokratske stranke, mestni neplačani svetnik Langgemach, ker je zlorabljal svoje mesto kot poslovođa neke delavske institucije ter poneveril tekom lanskega leta nad 40.000 zlatih mark delavskega denarja. Langgemach, ena od najuglednejših oseb stranke, je pognal denar deloma na dirkališču, deloma v družbi lahkouživih žensk. V krogih njegove stranke je zavladovalo silno razburjenje, ker grozi defraudant, da bo razkril pri obravnavi malverzacije drugih strankinih funkcionarjev. Frank-

turška policija je mnenja, da je aretacija Langgemacha samo uvertura k gorostasnemu skandalu.

— **Petrov dan v Rogaški Slatini.** »Jadranska Straža« priredi v zdravilišču Petrov dan z bogalim sporedom dne 11. julija t. l. ne pa 15. kakor je bilo pomotoma javljeno v časopisih. V predvečer svečana razsvetljava zdravilišča.

— **I. seznam prispevkov za spomenik dr. Anton Medveda.** Fr. Serajnik, Maribor, 40 Din; J. Cibic, Maribor, 15 Din; J. Ašič, Maribor, 100 Din; J. Frangež, Sv. Marjeta, 100 Din; dr. Toplak, Maribor, 100 Din; Al. Cilenšek, Poljčane, 50 Din; Jos. Cerjak, Slov. Bistrica, 300 Din; R. Pivec, Maribor, 200 Din; A. Šparl, Maribor, 200 Din; Stavb. podjetje Accetto in dr., Maribor, 250 Din; O. Skušek, Maribor, 100 Din; Maruška Pelikanova, Maribor, 100 Din; dr. K. Schmidt, Maribor, 100 Din; dr. Fr. Ks. Lukman, Ljubljana, 100 Din; Kat. prosv. društvo Melje, 100 Din; Mestna Orjuna Maribor, 500 Din; mons. J. K. Vreže, Maribor, 150 Din; J. Gorišek, Zagreb, 100 Din; dr. V. Kac, Maribor, 100 Din; M. Petelinšek, Maribor, 100 Din; Fr. Hrastelj, Maribor, 100 Din; Fr. Ogrizek, Vojnik, 20 Din; Jos. Kardinar, Celje, 25 Din; A. Novak, Gornji Grad, 25 Din; Fr. Božiček, Kamnica, 100 Din; J. Bosina, Podčetrtek, 10 Din; J. Cvetko, Podčetrtek, 5 Din; Jos. Čížek, Jarenina, 500 Din; dr. Andrej Karlin, Maribor, 100 Din; R. Vaclavik, Gotovlje, 50 Din; Mir. Ratej, Zalec, 30 Din; M. Štraki, Sv. Peter p. Mariboru, 25 Din; P. M. Zavadlal, Maribor, 25 Din; M. Umek, Maribor, 25 Din; Jos. Grile, Maribor, 100 Din; Jos. Reisman, Maribor, 25 Din; dr. M. Slavčič, Ljubljana, 50 Din; Ant. Zupanič, Luče, 20 Din; E. Terstenjak, Sv. Jurij ob Pesni., 20 Din; Rud. Janežič, Maribor, 50 Din; Fr. Škof, Sv. Anton v Sl. gor., 100 Din; Skukala, Maribor, 25 Din; J. Aleksič, Gornji Grad, 20 Din; El. Sijanec, Maribor, 50 Din; J. Krajnc, Maribor, 15 Din; Mar. Pirc, Maribor, 10 Din; Jos. Holzer, Maribor, 30 Din; Fr. Urbanek, Maribor, 10 Din; Ant. Tkave, Maribor, 100 Din; Fr. Žebot, Maribor, 100 Din; Ant. Stergar, Maribor, 100 Din; Fr. Štiglic, Smartno ob Dreti, 15 Din; Andr. Stakne, Selnica, 15 Din; Jak. Kosi, Sv. Lenart nad Laškim, 10 Din; Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor., 200 Din; Jakob Kitak, Bočna, 125 Din; Evald Vračko, Št. Ilj v Slov. gor., 100 Din; Jos. Meško, Šmarje, 50 Din; Jos. Lončarič, Sv. Jedert nad Laškim, 30 Din; Fr. Strnišek, Šmarje, 15 Din. — Vsem p. n. darovalcem izreka za prispevke iskreno zahvalo. — Odbor za spomenik dr. Ant. Medvedu.

— **Zahvala.** Tudi letos so pokazali blagi dobrotniki delavnim članom-nabiralcem stolne Vincencijeve konference veliko naklonjenost in za reveže, ki jih konferenca podpira, izredno zanimanje. Bodi vsem blagim dobrotnikom tem potom izrečena javna zahvala. Trdno upamo, da bomo v prihodnje plemenitim dobrotnikom lahko postregli s tiskanim poročilom, česar doslej vsled velikih tiskovnih stroškov nismo mogli storiti. — Za stolno Vincencijevo konferenco v Ljubljani: V. Uzak, predsednik.

— **Katastrofalna poplava.** Pri mestu Leon-u v mehiškanski državi Guanajuato se je zrušil te dni nasip, vsled česar je udrla silna količina vode v mesto. Voda je odnašala hiše, ljudi in živino. Število človeških žrtev se čeni na tisoče. Porušenega je pol mesta. Železniška proga, ki teče skozi višje ležeče dele mesta, stoji meter globoko pod vodo, vsled česar je vsak dovoz živil nemogoč. Mesto, ki šteje 60.000 prebivalcev, je doletela dne 18. junija l. 1888 podobna katastrofa. Takrat je poginilo 200 oseb.

— **Obsojen novinar pobegnil v inozemstvo.** Te dni je imel biti aretiran v svrhu nastopa kazni, na katero je bil obsojen po tiskovnem zakonu, glavni urednik beograjskih »Novosti« Krajsunović. — Ker pa je prestal novinar nedavno enoletni zapor, ga ni prav nič mikalo, da bi šel sedet zopet za mesec dni. Zato je zbežal, predno je postala sodba pravomočna, v Avstrijo. Toda, imel je smolo. Komaj je prestopil mejo,

že so ga — ker ni imel potnega lista — avstrijske oblasti aretirale in poslale na Dunaj, kjer čaka sedaj nadaljnje usode. Sodišče mu je slo na rčko ter ga je zaprlo v celico, v kateri se nahaja znani dr. Marković, tako da ima vsaj za sojetnika domačina.

— **Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva v Ljubljani** naznanja, da se od sobote 26. t. m. naprej otvorjene vse njegove kočje v Kamniških in Juljskih Alpah razun obeh koč na Črni prsti, Triglavski dom na Kredarici bo odprti le v slučaju lepega vremena. V Juljskih Alpah je zapadlo te dni precej snega, potrebna je torej zimska oprema!

— **Jeklene valjčne zastore ter vsa ključavničarska dela** izvršuje ter se priporoča za cenj. naročila — ključavničarstvo **Av gust Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14.** (Glej domašnji oglas.)

Ljubljana.

— **Državna pomožna šola v Ljubljani.** Vpisovanje novih učencev in učenek se vrši v petek, dne 2. julija t. l. popoldan ob 2. do 5. ure na Cojzovi cesti (Graben) št. 5. Učencem in učenkam, ki so že dosedaj obiskovali šolo se ni treba posebej priglašati. Pričetek pouka bo razviden iz listov.

1 — **Triglavski družabni večer** priredi dne 3. julija ob 8. zvečer v veliki dvorani Kazine J. A. D. Triglav v Ljubljani. Na sporedu je nastop triglavanskega pevskega zbora, ki mu sledi prosta zabava s plesom. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Uljudno se vabijo vsi gg. starešine in ostali prijatelji društva. — Odbor.

1 — **Društvena vest.** Mestni delavci tukajšnjega mestnega magistrata so si ustanovili »Podporno društvo magistratnih delavcev«. Za predsednika je bil izvoljen Mariin Orehek, za tajnika J. Munda, za blagajnika pa J. Korkič.

— **Nabavljalna zadruga drž. nameščencev v Ljubljani** vabi svoje člane v nadaljevanju rednega občnega zbora, ki bo v sredo 30. junija 1926 ob pol 20. uri v Mestnem domu v Ljubljani.

1 — **Uboj.** V nedeljo je ustrelil v Štepanji vasi v prepiru užitiški paznik France Tomšič iz Mirne svojega svaka Lovrenca Lavriča. Lavrič je med transportom v bolnico umrl. Tomšiča so zaprli.

1 — **Rodbinska tragedija.** Upokojeni državni uradnik, solicator Ciril Zargi in njegova žena Marija, stanujoča Resljeva cesta 24, sta živela že dalje časa v neslogi. Pred kratkim je poneveril mož svojemu šefu za 5000 dinarjev kolekov, nakar je obiskal svojo ljubico na deželi. Ko je pognal z njo ves denar, se je vrnil v nedeljo jutraj k svoji ženi. Ker ga je hotela žena odpušiti, rekoč mu, da naj se izgubi, odkoder je prišel, se je je pijan in besen dejansko lotil, končno pa je potegnil samokres ter oddal nanjo dva strela. Pogodil jo je v hrbet. Vendar je imela žena še toliko moči, da je stekla k svoji sosedji Rozaliji Bahovec, kjer se je onesvestila. Njen mož je zbežal nato iz stanovanja. Zargijevo so prepeljali v bolnico. Dasi je njeno stanje opasno, ostane najbrže pri življenju. Njenega rabijatnega moža je izsledila policija par ur po napadu v neki gostilni ter ga vtaknila pod ključ.

1 — **Izglubljeno in najdeno.** V velesojmski restavraciji se je našla zlata broška z velikim kamnom, dobi se pri Dolničarjevi blagajni. Razven tega je bilo najdenih drugod na velesojmskih prostorih več drugih drobnarij, dobe se v velesojmski pisarni.

Račeta in druge tiste zovejo korupcioniste; takih nima zavijaj kjer se toči »Buddha« čaj!

Maribor.

m — **Mariborski socialisti** so sklicali za četrtek, dne 25. t. m. v Gambirnovi dvorani javen shod proti podraženju kruha, korupciji, stanovanjskemu zakonu itd. Shoda se je udeležilo lepo število ljudi, tako, da je bila dvorana polna. Kot prvi govornik je nastopil urednik Eržen, ki je govoril o novem stanovanjskem zakonu, po katerem se predvojna najemnina zviša od sedanjih 24 krat na 48-kratno predvojno najemnino. Ostro je napadel podraženje kruha in spomnil se je tudi korupcionistov. Nato je povzel besedo g. Pelikan, ki je govoril v nemškem jeziku. Tedaj pa je nastalo v dvorani tulenje in govornik je moral parkrat prekiniti govor. — Shoda se je udeležila četa orjunašev, ki je protestirala zoper nemški govor. Vmes je morala poseči policija, drugače bi pač nekaterim navzočim kri zavrela in posledice bi bile neizogibne.

Novi tečajji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo, knjigovodstvo,

slovenščino ter nemščino se začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 1. julija t. l. in trajajo štiri mesece. Pojasnila in vpisovanje dnevno v prodajalni trdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

VI. Ljubljanski velesejem.

OTVORITEV.

V soboto ob pol 10. je bila slovesna otvoritev VI. Ljubljanskega velesejma.

Pozdravni govor je imel predsednik Ljubljanskega velesejma g. Fran Bonač, ki je pozdravil zastopnike oblasti in korporacij ter naglašal pomen in važnost velesejma za naše narodno gospodarstvo ter ugotovil razveseljivo dejstvo, da se institucija vedno bolj razvija.

Za predsednikom Bonačem je izpregovoril minister poljoprivrede in voda Ivan Pucelj v imenu ministrskega predsednika Uzunovića in ministra dr. Krajača, ki se za Slovenija zelo zanimata, ki pa se otvoritve nista mogla udeležiti ker sta bila službeno zadržana. Min. Pucelj je njeno odsotnost opravičil ter v imenu centralne vlade otvoril velesejem.

Nato je sledil pregled razstave. Medtem, ko so si ogledovali gostje pod vodstvom obeh predsednikov velesejma gg. Bonača in A. Praprotnika ter ravnatelja Dularja posamezne paviljone, je koncertirala zunaj godba Dravske divizije.

Odlični gostje so se izražali o velesejmu tako glede kvalitete in kvantitete razstavljenega blaga, kot glede aranžmaja zelo pohvalno. Splošna sodba je bila, da institucija ni le sijajno dokazala življenjske sile in upravičenost svoje eksistence, temveč da kaže razveseljiv in znateen napredek.

PRVI DNEVI VELESEJMA.

Obisk velesejma je bil že prvi dan precejšen. V nedeljo in pond. je posetilo velesejem po 10.000 oseb, včeraj pa najmanj 15.000. Obiskovalci so prišli iz vseh krajev naše države, celo iz najbolj oddaljenih, pa tudi obisk tujeje je prav časten, na velesejem so se pripeljali med drugim obiskovalci iz Prage, Budapešte, Münchena, Soluna, Frsta itd. V Trstu, Mariboru in številnih drugih mestih so pošle že vse legitimacije ter so bile naročene brzojavni potom nove pošiljke. Pri blagajni je bilo prodanih do včeraj že štirikrat toliko legitimacij kot lansko leto v istem času.

Razpoloženje med razstavljalci je prav dobro — boljše kot lansko leto. Sklenjenih je bilo že precej kupčij. Primeroma veliko je bilo prodanih avtomobilov.

Predvčerajšnjim je posetil velesejem v družici poljedelski minister Pucelj v spremstvu podpredsednika finančnega odbora Andreja Petrovića, načelnika kmetijskega ministrstva Milana Gjuricia, narodnega poslanca Andreja Kelemine, publicista Albina Prepeluha in turškega konzula v Beogradu Emina Mumina Ibrahima.

Veliko je število brzojavnih pozdravov.

Kralj se je potom velikega župana zahvalil za brzojavko, ki mu je bila poslana ob priliki otvoritve ter pozdravila velesejem. Brzojavne pozdrave so poslali med drugimi: Ministrski predsednik Uzunović, minister za trgovino in industrijo dr. Krajača, honorarni romunski konzul v Zagrebu Millić, predsednik velesejma v Lyonu, gremij dunajskih trgovcev, predsedništvo trgovske zbornice v Innsbrucku, avstrijski konzul v Zagrebu, trgovinska zbornica v Českih Budjevicah, mestni svet Leipzig, predsedstvo in ravnateljstvo praškega velesejma, predsednik Hrvatskega seljaškega kluba Pavle Radić, generalni sekretar milanskega velesejma, trgovinska zbornica Linz, kontreadmiral Viktor N. Wickerhauser iz Zemuna, ravnatelj eksekutivnega urada poznanskega velesejma, dunajski župan, nizozemski konzul v Zagrebu, poznanjski župan, predsednik praškega ve-

sejma Bonač, predsedstvo velesejma Lvov, predsednik velesejma v Parizu, trgovska zbornica v Pragi, francosko ministrstvo trgovine in industrije, norveški konzulat v Zagrebu, poljski parlament, predsednik poljskega združenja trgovcev v Varšavi itd.

Razven ljudi, ki prihajajo na velesejem poštenim potom, jih pride mnogo tudi nepoštenim potom, s tujimi legitimacijami. Včeraj in predvčerajšnjim je bilo zaplenjenih na velesejskih prostorih nič manj kot 150 legitimacij. Žal je treba ugotoviti, da je večina ljudi, ki so jih zasačili kompetentni organi v posesti tujih legitimacij, v takih gmotnih razmerah, da bi si legitimacije prav lahko kupili. Tako početje ni lepo: Velesejska uprava ima itak dovolj velike stroške, vstopnina, oziroma cena legitimacije je pa itak skromna.

Razstavljalci.

ZANIMIV DOGODEK NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU.

V nedeljo se je zgodil interesanten incident na ljubljanskem velesejmu. Neka dama je izjavila pri paviljonu Državnega osred. zavoda za žensko domačo obrt iz Ljubljane, da so razstavljenе file-zavese tovarniško delo. Dežurna gojenka je hotela to zanikati, kar pa dama očitno ni potrdila. Navzoči ravnatelj je nato povabil damo, da naj obišče še zavod, kjer se bode lahko na lastne oči prepričala in videla, kako gre izurjenim gojenkam delo od rok. Zavese so izgotovljene s tako preciznostjo, da zaslužijo res občudovanje. Zavod je lahko ponosen na svoja prekrasna dela. Na semnju je razstavljenih tudi nekaj tujih file-izdelkov, ki pa se niti od daleč ne morejo meriti v izdelavi z domačim delom, kar nas zelo veseli, ker je s tem ovrženo mnenje, da le tujina kaj lepega napravi. — Navzoča.

JUGOSLOVENSKA ZERKOVIC D. D. V MARIBORU.

Splošno pozornost vzbuja na ljubljanskem velesejmu razstavni prostor H 435—437, kjer je prirejena vzorčna razstava res draženstnih stvari. Ako se naslaja na pestrih barvah in mnogovrstnosti proizvodov čipk, trakov, tres, okraskov in svili, volni, pavoli itd., skoro vse le za nežni spol, za delavske žene in mestne gospe, pisanih okraskov za naše barve Ljubljane kmetijsko ljudstvo, povojev za otroke, bliščeč nakit za turške žene, trakov za čevlje, franz in mnogo drugega.

Lepa velika tovarna na Teznu pri Mariboru deluje od l. 1924. Teško je bilo to mnogostransko fabrikacijo, ki je doma na Dunaju in Barmenu, presaditi k nam. Težave pa so premagane in naši veletrgovci skratke robev lahko krijejo svoje potrebe teh predmetov pri domači industriji.

Tovarna zaposluje 200 delavcev in uradnikov v 2 shtah in ne zaostaja za inozemskimi podjetji te stroke. Ima lastno barvarno, apreturo, belilnico in izdelovalnico železnatega sukanca. Brezdvomno je razstavni prostor »Jugoslovenske Zerkovic d. d.« med najzanimivejšimi in najlepšimi na velesejmu.

Ob tej priliki opozarjamo na oglas te tvrdke v današnji številki.

Chemotečna, družba s o. z.

razstavlja letos zopet v malem paviljonu št. 711 svoje domače kemične proizvode. Tvrdba ni znana samo po desinfekcijskih sredstvih: Sanitol, Sanoform, Saneolin, ki povsem odgovarjajo lizolu, lizoformu, kreolinu, marveč tudi po preparatih, ki so namenjeni zatiranju sadnih, vrtnih in poljskih škodljivcev.

Gotovo ni sadjarja, ki še ne bi bil uporabljal Arborina.

Vsakdo, ki obišče velesejem, naj si ogleda od Chemotečne razstavljenе preparate, da jih bo znal uporabljati, zlasti začasa nalezljivih bolezní.

Tvrdba daje tudi navodila, kako zatiramo škodljivce in bolezní na sadnem drevju. Ker izdeluje poleg tega razne praške zoper mrčes v hiši, bo paviljon posetila gotovo tudi letos vsaka gospodinja.

Vsak, ki pride v Ljubljano, naj si ogleda

RAZSTAVO BLAGA

na Krekovem trgu 10 pri TEKSTILBAZARJU v pritličju in prvem nadstropju

Da dokažemo NIZKE CENE, navedemo tu cene nekaterega blaga:

Modni batist . . .	po Din 5'—	meter
Prav dobra kotenina . . .	" " 8'—	"
Fino belo platno . . .	" " 10'—	"
Močni kambrik . . .	" " 10'—	"
Močni cefir	" " 10'—	"

Štofi, kamgarni in drugo blago

cenejše kakor povsod
TEKSTILBAZAR v Ljubljani, Krekov trg 10

Sport.

Nedeljske tekme. — Zagreb—Ljubljana 8 : 0. Medmestna tekma, ki se je vršila v nedeljo v Zagrebu, je končala s popolnim porazom ljubljanskega tima. Ljubljansko moštvo je bilo sestavljeno iz igralcev ASK Primorja in dveh Ilirijancev.

Ilirija : Klagenfurter Sportverein 5 : 1. Ilirija je tekmo proti celovškemu prvaku z lahkoto odločila v svojo korist. Gole so zabili Doberlet 2, Zupančič 1 in Verovšek 2.

Češkoslovaška : Jugoslavija 6 : 2 (2 : 0). Na Vidovdan se je vršila v Zagrebu meddržavna tekma Češkoslovaška : Jugoslavija, ki je končala z glako zmago Češkoslovaške. Naš poraz je zakrivila silno slaba igra naših igralcev, deloma pa nespretnost vratarja Mihelčiča. Gole so zabili: za Češkoslovaško: Silny 3, Štefl 1, Puč 1, Kruček 1. Za Jugoslavijo pa Petkovic in Güller.

Važne inozemske tekme. Simmering : Hertha 3 : 1. — Admira : F. A. C. 1 : 1. — W. A. C. : Rudolfshügel 4 : 2. — Vienna : Slovan 1 : 0. — Dunajski Rapid : F. T. C. Budapest 2 : 2. — Hakoah : M. T. K 1 : 1.

V tekmi za zlato pokal je zmagala v nedeljo Sparta : Viktorija Žižkov pred 15.000 gledalci 5 : 4. Sparta je imela čudovit start in je dosegla do 18. minute 4 : 0. Gole so zabili Heing, Maloum, Mislík in Pollacek. Potem pa se je izvršil popolen preokret v korist Viktorije, ki je dosegla v prvem polčasu 3 gole, dva po Krystalu in enega po Meduni. Po odmoru je napravil Pollacek za Sparto 5. gol, nakar je dosegla še Viktorija enega. Pri tem je tudi ostalo do konca.

Ker je pa Sparta po prvem polčasu izmenjala svojega vratarja Hochmanna

proti Kalibi, se prizna zmaga Viktoriji Žižkov, ker taka izmenjava nasprotuje pokalnim pravilom.

Tekma Jedinstvo : Beogradski Sportski klub je končala z nepričakovano zmago Jedinstva 3 : 1.

Včeraj popoldne se je vršil na Igrišču ASK Primorje izbirni lahkoatletski meeting za medmestno tekmovanje Ljubljana:Trst. Meeting je prišel precej pozno; organizacija v splošnem slabša kot na prejšnjih tekmovanjih. V naslednjem rezultati: troskok: 1. Kalčič 11.77 m. — 100 m: 1. Weibl 11.7, nekoliko protivetra. — 800 m: 1. Jamniček 2:14.3, v 2. polovici z vodstvom, skok v višino: 1. Korčič 1.45, 2. Medica 1.45, vrstni red odloči žreb. Hoja 5000 m: 1. Režek Boris 26:24.5, drugi tekmovalce odstopil, čas zelo slab. — Tek 1500 m: 1. Gabršek 4:44.2.

Amerikanski plavec Lauffer poražen. V Magdeburgu je startal Lauffer na 400 metrov v prostem stolu in je bil proti pričakovanju premagan od mladega Nemca Berges v 5 : 24, ter je sam rabil 5 : 31.

Nova svetovna rekorda v teški atletiki. Pri rekordnem večeru, ki ga je priredil na Dunaju težkotletski klub Siegfried, je sunil Hans Haas (lahka teža) z desnico 102.5 kg, Anton Kropik (lahka srednja teža) pa 100 kg. Za navedeni kategoriji torej v sunku s prostim dvigom na prsa svetovna rekorda.

Zadnji boj Carpentiera. Francoski narodni heros G. Carpentier se nahaja sedaj v Ameriki, kjer je bil kakor smo že poročali, premagan po točkah v boks matchu proti Tommy Loughranu. Sedaj pa je Carpentier, ki je nedavno spolnil 31. leto, sporočil v Pariz nekemu svojemu prijatelju, da bo 4. julija izvojeval svoj zadnji match proti Edie Huffmannu, nakar opusti boksersko karijero in se vrne v Pariz.

K razstavi „Slovenska žena“.

Dr. Fran Mohorič:

JOSIPINA TURNOGRADSKA

In rokopis pesmi? Knjiga male osmerke, velikost običajnih izdaj pesnikov, vezana v temnomodri blesteči se baržun, trdovezana, zlasto obrezana. Na naslovni strani ima (ročno?) vezen ornament blestečih bisserčkov in svilnatih, rdečih in modrih vvezkov. — kar daje ljubko, v bisserčkah se svetlikajočo lepo sliko. Na platnicah pritrjena rdeča (roznata) trakca, ki sta služila kot zavezi knjige, sta toliko odtrgana, da se knjiga ne da več zavezati.

Knjiga ima s kazalom vred 78 lepo pisanih strani, katere izgledajo kakor pisani stih. Pisava je lepa, učiteljsko pravilna v točno enakem razvrstju, kakor pisana s pomočjo podkladka.

Toda pričakovanje novih pesničnih pesmi se ne uresniči. Knjiga vsebuje štiri povestice, katerih — po vrsti — druga je: Zvestoba do smrti (glej: Slov. Bčela 1851/II., 1. aprila, stran 18), tretja: Romanova Lenčica stran 29 (glej Zora 1853, 8.) in četrta Svatoboj puščavni, stran 56 (glej Slov. Bčela (4) 1851/I., 15. avg.).

Prva povestica (stran 1—17) pa je dosedaj netiskana; Vilica, ki je obenem snov za nameravano tragedijo. Prosta, ljubka zgodbia, zlasti na koncu — lepo in učinkovito izražena: »Zaprte (oči), — neme so za zmiraj! Dve bisserki (solzicperlici) pritečeta čez belobleda lica, — strašni slepoti vseh denarnikov sta bili preliti — — —

Niso se sicer naše domnevane in pričakovane pesnične, — dosedaj še neznane pesmi, a našla se je Vilica, — pač

dosti — pozno, — in skrajni čas je, da jo domači prosvetljenosti in njenim težanjem na go pričakovane zapuščine. Z ozirom na časovne potrebe je bilo treba le nekaj na koncu stavka stoječih dopovedkov prestaviti na pravo mesto.

Knjiga ima dva naslovna lista. Prvi ima napis:

VEZILO

Josipina Turnogradska.
Na Turnu
17. marca 1851

Na drugem naslovnem listu stoji:

Svoji preljubi tetki
Josipini Trpinč
posvečuje
spisateljica.

III.

Svoj obisk na Fužinski graščini je pisec opravil četni teden 1924. Poizvedel je tudi, da se more ostala zapuščina Josipine Turnogradske nahajati na Urbančičevi graščini v Polhovem gradu. In pisčev sklep je bil, čimprej romati v Polhov gradec. Začetkom maja nameravani peški poset je prepričilo deževno vreme, pozneje so ga onemogočile razne neprilike. Vendar je pisec obvestil lastnico polhograjske graščine, vdovo dr. Lovra Tomana (iz drugega zakonca, Altmanovo) o nameri in važnosti svojega obiska, in prejel ljubeznivo pismo z dne 22. septembra 1922, ki se glasi: — — — Prijazni obisk bi me zares razveselil. — — — Toda moram Vam sporočiti, da je bival tu v isti zadevi gospod Fran Erjavec in sem mu, kar je bilo mogoče, vse pojasnila. — — — (Fran Erjavec je medtem objavil podlistek o Josipini Turnogradski v »Slovencu« dne

1. novembra 1924 in priobčil še nenatisnjeno drugo povestico Patriarh.

IV.

Pisec je prišel torej prepozno, ko se je zgledal — po mnogih neprilikah v Polhovem gradu.

Vse nadaljnje gradivo pride, kakor se doznava, itak v objavo, a vprašanje, kdo je objavil, je povsem podrejene vrste.

Osebo nabrano gradivo pa piscu nalaga dolžnost, ker je podprto in zaščitenoz z dano obljubo, da o svojem raziskovanju in dognanju ne molči, marveč je izročil zanimajoči se domači prosvetljenosti in njenim držanjem na razpolago.

Predvsem bodi v tem oziru navedeno, da se nahajata v polhograjski graščini dve večji oljnati sliki dr. Lovra Tomana. Posnetek ene slike je priložen Tomanovemu življenjepisu, ki ga je izdala z ostalimi Tomanovimi pesnitvami Slovenska Matica 1870 ob uredništvu Andreja Praprotnika. Na drugi sliki je dr. Toman slikan s klobukom na glavi.

Toda, kar je za pričujoče vrste glavno, je dejstvo, da se nahaja v polhograjski graščini tudi oljnata slika Josipine Turnogradske, ki v roki drži knjižico (VEZILO), posvečeno tetki Josipini Trpinčevi (Českov), graščakinja na Fužinah, svakinji spisateljice čine matere. Tako je torej opisana knjižica ohranjena tudi na sliki v prirodnih bojah.

V.

Pričujoče črtice se ne smejo končati brez nekaterih приметkov o osebnosti in pomenu pesnice Josipine Turnogradske v domači narodni prosveti. Mati Josipine Turnogradske je sestra slovitega gospodarstvenika Fidelija Trpinca, moža izmed naj-

iz Kranja.

genialnejših, kar jih je rodila slovenska zemlja. Po dovršenih gimnazijskih naukih je mož potovaje proučil gospodarske in tehnične naprave po Evropi in potem v domovini osnoval smela in sijajno uspeša gospodarska in obrtniška podjetja. Papirnica v Medvodah, Goricanah in Vevčah oljarna v Medvodah so plodovi njegove podjetnosti in delavnosti. Bil je prvak v gospodarski in obrtniški stroki in zaslužni predsednik gospodarsko-rokodelskega društva, Kmetijske družbe v Ljubljani, po Razlagu: mož neverjetne izvedenosti. Z neutrudljivo marljivostjo izza mladih dni, s čestim potovanjem, lastno bistroumnostjo si je priboril vednosti, ono stopnjo izvedenosti, izobraženosti in srčnosti za vsestransko delovanje in nasvetovanje svojih rojakov. Vsak nov izum, vsako novo pridobitev je prvi poskušal sam v svojem gospodarstvu, v svoji papirnici, tovarni, oljarni — z geslom: Naprej, da ne zaostanemo, poskusimo vse, obdržimo dobro:

Za obrtništvo,
Za kmetijstvo
Roko imej!
Materi zemlji
Modro odjemlji, —
Vse kar je v njej!

Mož, kateremu je šlo vse po sreči; obdarjen z velikim bogastvom, ki ga obrača v dobro; vesel ga slišati in sam peve domačo pesem. On in njegova blaga, vsestransko izobražena gospa se ne prestano trudita koristiti premili domovini. V Novicah je mnogo imenovan, čislán in hvaljen, — vse premalo! — dokler se ne najhvaljen, — vse premalo! — dokler se ne naj osvetliti vrline in zasluge moža, brez katerega bi morala domovina tudi dandanes v papirni obrti ostati odvisna od tujine. (Dalje prih.)

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer. Sreda, 30. junija: »Tosca«. Red A. Četrtek 1. julija: Zaprti radi oratorijskega koncerta Glasbene Maticе. Petek, 2. jul.: »Glumačič«. »Gianni Schicchi«. — Red B. Sobota, 3. julija: »Wally«. — Red E. Nedelja, 4. julija: »Tannhäuser«, premiera. — Izven.

Richard Wagner »Tannhäuser«. V nedeljo dne 4. julija se poje na našem odru Wagnerjeva velika opera »Tannhäuser« pod vodstvom ravnatelja g. Mirka Poliča. V operi sodelujejo vse naše operne moči, je popolnoma na novo nastudirana in tudi inscenirana. Režijo vodi režiser g. Zdenko Knittl. Z vpriporitvijo »Tannhäuserja« zaključil Narodno gledališče v Ljubljani gledališko sezono 1925/26.

»Slavčev koncert«. Za naš narodni preporod zaslužnemu pevskemu društvu »Slavčev« zaradi večnega menjavanja pevovodij in deloma tudi starih nazorov gotovih odbornikov dolgo ni bilo mogoče prijadrti v vode nove dobe in novih nalog naših pevskih društev in javnost je mislila, da »Slavčev« živi le še na papirju ter da nič ne dela. Petkov koncert, ob neugodnem času prirejen, je to domnevo izpodbil. Po notranjem pretresljanju in krizi v odboru se je »Slavčev« brezdvoma po zaslugi svojega pevovodja prof. Brnobića prenovil, poživil. Zbor je takorekoč nov, sestoji iz mladih, navdušenih pevcev in pevki, ki je absolvirala sicer lahek pa dosti dolg vzpored narodnih in umetnih pesmi (na pamet) gotovo za sto procentov boljše kot smo bili dosedaj pri »Slavču« vajeni. Seveda manjka dobrih tenorjev — (kateremu zboru jih pa ne?) —, a to je silno nesigurno in distonira kar se le da (Dvofakov ženski zbor »Rege«, sopran je bil naglo utrujen, bas zadovoljiv. Vse pesmi so bile prednašane brez nesreč, zvenele pa niso zaradi skoro prazne dvorane. G. Brnobić je vreden in večje pevovodja, da si se z nekaterimi cezurami in sunki v interpretaciji z njimi ne morem strinjati. Pridnoat »Slavčevih« pevcev in pevki, s katero so se za ta koncert pripravljali, hodili k pevskim vajam skozi več mesecev, večer za večerom po 2 uri, me je prepričala, da je v društvu zavel nov duh, da zbor zaupa svojem vodji in da ni dvoma o napredku »Slavčev« v bodočnosti. Zbora naj ne oplaši slab obisk koncerta, odbora ne deficit, oba naj vztrajata in veseli jih bomo vsi. — Na koncertu je zapel g. operni pevec Banovec tri pesmice nekam plaho, spremljanje na klavirju je oskrbela gđ. Čopova, pri ženskem zboru tudi g. Lipovšek.

Književnost.

Roman zadnjega Habsburžana. Spisal Oskar Hubički. Ponaš iz »Slovenskega Narodca«. Založilo »Jutro« kot 12. zvezek knjižnice »Jutra«. Pri najboljši volji dela ne moremo pohvaliti in samo obžalujemo, da se taka sentimentalna limonada ponuja slovenskim bralcem. Roman je morda primeren za kako stacionarno gospodično, ki se topi nad plemenitostjo grofa Wolkensteina in v tem oziru je bil celo primeren za podlistek »Slovenskega Narodca«.

da. Da se je pa ta slaba stvar še ponatisnila, je prav solidno zapravljanje papirja. — Dostavljamo samo še to, da je oficijelno knjižno oznanilo »Romana zadnjega Habsburžana« ravno toliko vredno ko roman sama in pa »tragika« Karla Habsburžana. Treba bi bilo samo še pripomniti, da je roman v nacionalnem pogledu — pod kritiko.

To in ono.

SOVJETI ODPRLI GROBOVE RUSKIH CARJEV.

Ko so prišli boljševiki na krmilo niso odprli samo skrbno hranjenih tajnih arhivov, temveč so preiskali tudi celo vrsto historičnih grobnic, med drugim tudi več carskih grobnic v cerkvi Peter Pavlove trdnjave v Petersburgu, v katerih počivajo ruski carji od Petra Velikega dalje. Če je bilo že popolnoma ohranjeno truplo Petra Velikega izredna zanimivost, je povzročila grobnica Aleksandra I. pravo senzacijo.

Legenda pripoveduje, da Aleksander takrat, kot se je trdilo, namreč dne 1. decembra 1825, sploh ni umrl, temveč, da so položili v grobnico truplo nekega neznanca. To je prvi del legende, na katerem utegne biti kouchno nekaj resnice. Drugi del legende pripoveduje, da je živel car Aleksander I. dolgo časa v nekem samostanu ter da je potoval proti koncu svojega življenja po Rusiji kot siromašen menih. Stari romar Fjodor Kuzmič je res eksistiral. To je historično dokazano. Mogoče je, da ga je obdajalo nekaj skrivnostnega — v Rusiji kar mrgoli, kot znano, Dostojevskijevih tipov — toda, da bi bil izviral iz najvišjih krogov, ni dokazano. Trdi se, da je nastala legenda vsled nenadne smrti Aleksandra I. v daljnem Taganrogu, ki se je zdelo mnogim ljudem neverjetna.

S tem večjo napetostjo je pričakovalo ljudstvo, da se grobnica odpre, da si nihče resno o tem dvomi, da bodo našli v grobnici pristnega Aleksandra I. Odprli so grobnico in — bila je prazna. Kje je ostalo truplo Aleksandra I., je ostala zagonetka.

Legenda o Fjodoru Kuzmiču, ki najbrže ni nastala brez vsakega vzroka in glede katere je celo Schikler, znani raziskovalec zgodovine življenja Aleksandra I. in njegovega časa, mnenja, da ni brez vsakega jedra resnice, s tem ne bo izginila, nasprotno, morajo celo kritični duhovci sedaj spriče dejstva, da je bila njegova grobnica prazna — razmišljati, kakšno naj stvar pojasni.

Ko so odprali sarkofaga Petra Velikega in Katarine II. je stala pred vhom trdnjave velika množica radovednežev. Neko staro ženšče je dejalo porogljivo: »Ljudje božji, pazite se, Katarina ne pozna šale!« Podzemski prostor, v katerem se nahajajo sarkofagi je bil medlo razsvetljen s svečami in svetilkami, ker električna razsvetljava ni funkcionirala. Na stenah so visele številne podobice svetnikov, iz katerih pa so dragoceni kamni že izginili. Udarci kladiv so doneli po prostoru, na stropu viseče kadičnice, so lahno rožljale. V dolgih vrstah so stali preprosti sarkofagi mrtvih vladarjev in vladaric Rusije.

Eden od delavcev je zaklical: »Pazite, takoj bomo videli Katarino Veliko.« — Kladičnik, dleto in kislikovi plameni so delovali neprenehoma, v kljub temu pa je trajalo celo predno, so delavci dvignili pokrov sarkofaga. Prikazala se je rmena lesena krsta z masivnimi srebrnimi okraski.

Na pokrovu sarkofaga se nahaja razpelo iz slonove kosti, zraven pa pergamentni za-

voj, od katerega vise rdeči pečati. Erez par minut so zagledali prisotni smrtne ostanke »Severne Semiramide«. Kaj je ostalo od nje? Očividno je ni balzamiral mojster svoje stroke. Truplo je popolnoma upadlo, nagubana koža pokriva obraz, čigar potez ni več spoznat. Dobro ohranjena baroka, ki je postala zelenkastorumen, je premaknjena, med čelom in robom baroke se vidi gosti beli lasje carice. Roke sklenjene nad prsmi, so kot iz rmenega voska. Na večjih prstih se nahajajo prstani z velikimi dijantami.

Obleka carice je od težkega svetlo - modrega damasta, ki razpade ob vsakem dotiklaju — na nogah ima carica popolnoma ohranjene jutranje čevljiče iz bele svile z rdečimi zaponkami — od nogavic, ki so iz rudeče svile, je malo ostalo.

Preko prsi ima carica moder trak, na katerem visi neki red, pokrit z rubini, smaragdi in dijantami, iz katerih so sestavljene inicialije Katarine — razven tega je pritrjen na traku zlat križ z rubini in safirji. Visoko baroko obdaja dragocen diadem iz bisserov in dijantov. Poleg caričine glave leži starinska sveta podoba, v kateri se spozna le s težavo poteze Zveličarja.

Komisija je sestavila protokol, na kar je sarkofag zopet zaprla. Dragocenosti je pustila komisija nedotaknjene. Pozneje so odprli krsto ponovno, vzeli dragocenosti ter jih oddali državi blagajni.

Par dni pozneje so odprli sarkofag Petra Velikega. Truplo je bilo očividno balzamirano od večjega strokovnjaka.

Velikanska postava Petra je bila izredno dobro ohranjena, še bolj pa poteze njegovega obraza. Izraz obraza vzbuja strah, poteze se zde kot od bolehnih skremžene, kar je morda v zvezi z nezaljšanimi mukami, ki jih je pretrpel Peter radi svoje boleznitlik pred smrtjo. Prizor je bil nepozaben in pretresljiv. Nekateri delavci so se v svoji vžveževnosti prekrižali, drugi so se obrnili proč.

Ta obraz je bil kljub preteklim dvesto letom značilen — temne brke in gosti nekoliko osiveli lasje so bili dobro ohranjeni. Pravitako je bila koža na obrazu in na rokah popolnoma intaktna in oblika rok nepodobna skeletu.

Truplo Petra Velikega je bilo oblečeno v temnozeleno vojaško suknjo z brušenimi kamnitimi gumbi, na nogah je imel Peter visoke škornje iz črnega usnja. Prsi je krasila

temno - modra šerpa z dvema redoma, od katerih je bil eden ruski, drugi nizozemski. Na desni roki je blestel velik dijamant, na vratu je visel zlat križec in majhna sveta podoba iz slonove kosti. Posebno zanimiva je bila zvita oljnata slika, na kateri je bil naslikan Peter Veliki, ko dela v neki nizozemski ladjedelnici.

Boljševiki so odprli še par grobnic v trdnjavski cerkvi, dokler niso končno na intervencijo Lunacarskega s tem prenehali ter se sedaj mir tega tihega zbora ne moti več.

Anekdote o Briandu.

Briand, bivši član socialistične parlamentarne skupine in Vanderweld, predsednik II. internacionale sta zastopala svoji državi v Locarnu.

Na to dejstvo opozorili Brianda, ki je povedal nato sledečo anekdoto :

Ko je bil Millerand predsednik republike mi je dal kot ministrskemu predsedniku nalogo, da sprejemem predsednika poljske republike maršala Pilsudskija v Parizu. Pozdravila sva se z ekskvizitno dostojanstvenostjo na kolodvoru. V uradni ekipaži; ni izpregovoril maršal z menoj skoraj nobene besedice. Medtem je nenadoma zamrmral:

»Ali si ti tudi?«
»Vzdihnil sem:«
»Da!«

Zvečer je bil velik diner v Elysee-ju. Toa-sti, nagovori. Predsednika sta si drug drugemu čestitala, ko so bili protokoli končani.

Pozneje je prišel maršal k meni ter me vprašal za druge neopazljivo gesto proti Millerand: »Ali je še vedno isti?«
»Vzdihnil sem ter odgovoril zopet:«
»Da!«

»Kaj hočete,« je končal Briand, »Bila sva stara znanca.« Pilsudski je zastopal Poljsko na socialističnem kongresu v Amsterdamu, Millerand in jaz pa sva zastopala Francijo.

Med neko sejo najvišjega sveta v Cannes-u je vrgel Lloyd George zopet enkrat angleško flegmo od sebe ter dejal nekemu francoskemu ministru:

»Ah, vi Francozi, kako ste nečimerni... toda pazite od nečimernosti do smešnosti je samo en korak!« (... il n'y a qu' un pas!)

»Da, Pas de Calais!« (Oni, le Pas-de-Calais!) je pripomnil Briand tako mimogrede. (Pas pomeni v francoščini korak — Pas de Calais se imenuje morská ožina pri Calaisu.)

Inserirajte v Nar. Dnevniku!

Dva orožnika

Slovenca v enem večjem mestu Makedonije, prvi 30, drugi 28 let star, iščeta dve gospodični poštenega življenja in lepe zunanosti, v starosti 22 do 26 let, v svrhu korespondence in poznejše ženitve. Dopolje poslani na upravo lista pod šifro »Sparaveček in Zapravljiveček«. Diskrecija zajamčena.

Mizarska delavnica

Franc Planinšek, Maribor, Mlinska ulica 11, izdeluje najfiniješe in prosto pohištvo po zmernih cenah.

Stanovanje

ostoječe iz kuhinje in sobe išče mirna stanka brez otrok. Ponudbe na upravo lista »Stanovanje«.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dabi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri Karel Prelogu, Ljubljana, Gosposka ul. 3. — Stari trg 12.

Oglašujte v »Narodnem Dnevniku!«

Velika zaloga šivalnih, pletilnih in pisalnih strojev. — Kolesa: Dürkopp, Styria, Waffenrad (Orožno kolo).

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c. 2

ANT. KRISPER LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 26.

Tovarna raznovrstnih čevljev, za otroke, deklice, dečke, ženske, moške, navadne in fine kvalitete. Za delavce posebno močno izdelane. Komode (papuče) in dokolenice po brezkonkurenčni ceni.

ODDELEK ZA GALANTERIJSKO BLAGO NA DEBELO. OTROŠKI VOZIČKI LASTNEGA IZDELKA. - EKSPORT ZOBOTREBCEV, ADJUSTIRANIH IN V ZABOJIH.

Koncert

se vrši za časa velesojma v restavraciji »Pod Skalco«, Mestni trg 11. Igra prvovrstna godba od 20 do 1 ure zv. Vabijo se tudi obiskovalci velesojma. Dobra pijača in jedila na razpolago. Se priporoča za obilen obisk

restavrater JOS. URAN.

Modroce

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, zložljive postelje, otomane dekoracijske patent divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN tapetnik

Ljubljana, Krekov trg 7.

Prodaj

dobro ohranjeno, skoraj novo pol dirkalno kolo. Poizve se na Rimski cesti št. 5, dvorišče, desno.

Gospodična

katera je absolvirala trgovsko šolo ter ima tudi nekaj pisarniške prakse išče mesto praktikantije. Ponudbe na upravo lista pod »Praktikantinja«.

Jack London:

Morski vrag.

»Pomislite na dolgi počitek pozimi,« se je glasil njen odgovor na moje ugovore. »Veste, še vpila bova po delu.«

Se tisto noč, ko sva pokrila kočo, sva zakurila v njej. Tretji dan je že divjal silen vihar. Na obali zunanega zaliva so valovi bobneče butali ob suho zemljo in celo v notranjem zalivu je bilo morje močno razburkano. Pred vetrom nas ni čuvalo visoko gorovje in piskal in tulil je okoli koč, da sem se včasih bal za moč zidovja. Streha iz kož, ki so bile močno napete kot pri bobnu, se je gibala pri vsakem sunku vetra in neštevilne razpoke in vrzeli v steni, ki niso bile tako močno zamašene, kot je mislila Maud, so se same odmašile. Vendar je olje morskih psov svetlo gorelo in imela sva prav toplo v koči.

Bil je prijeten večer; takega še nisva bila imela na tem otoku. Bila sva mirna in zadovoljna. Nisva se bala ostre zime; bila sva pripravljena nanjo. Morski psi so se sedaj lahko vsak čas podali na svojo tajnostno pot proti jugu. Viharji nama niso bili strašni. Ne samo, da sva bila na suhem in toplem in zavarovana pred vetrom, ampak sva tudi imela mehka, udobna ležišča iz mahu. To noč sva sprožila Maud, ki je sama nabrala ves mah. To noč sva prvokrat imela težati na tej podlagi in jaz sem se zavedal, da bom spal toliko boljše, ker jo je bila ona naredila.

Ko je vstala, da bi odšla, se je obrnila hudomušno k meni in rekla:

»Nekaj se bo prigodilo — se godi. Kar čutim. Nekaj prihaja k nama semkaj. Sedajle prihaja. Ne vem sicer, kaj, ampak prihaja.«

»Dobro ali slabo?« sem vprašal.

»Zmajala je z glavo. Ne vem, ampak prihaja, tam nekje.«

Pokazala je v smeri proti morju.

»Ta obala je odvetna,« sem se nasmejal, »v taki noči, kot je ta, bi rajši bil tukaj, kakor da bi šele prihajal.«

»Pa vas vendar ni strah?« sem vprašal, ko sem stopil naprej, da bi odprl vrata.

Njene oči so pogumno zrle v moje.

»Ali se dobro počutite? Popolnoma dobro?«

»Še nikdar boljše,« se je glasil njen odgovor. Predno je odšla, sva se nekaj časa razgovarjala.

»Lahko noč, Maud!« sem rekel.

»Lahko noč, Humphrey!« je rekla.

Ta raba krstnih imen se je bila udomačila kot nekaj povsem naravnega in je prišla samaposebi, ker je bila naravna. V tistem trenutku bi jo objel in pritisnil k sebi. V onem svetu, kamor sva spadala, bi bil gotovo storil kaj takega. Tam pa se je stvar končala na edini mogoči način. Ostal sem sam v svoji majhni koči; neka toplota me je prešinjala in nekako prijetno zadovoljnega sem se počutil. Zavedal sem se, da je

med nama obstojala neka vez ali nekaj tihega, kar ni bilo obstojalo.

Dvaintrideseto poglavje.

Prebudil sem se; težil me je čuden, skrivnosten občutek. Bilo mi je, kakor da v moji okolici nekaj manjka. Toda skrivnostnost in tesnoba je izginila po prvih trenutkih, ko sem spoznal, da je bilo tisto, kar je manjkalo, veter. Zaspal sem bil v onem stanju živčne napetosti, v katerem človek vzprejme neprestani pretres glasu ali gibanja, in jaz sem se bil zbudil, ko so bili moji živi še vedno tako napeti, in sem bil pripravljen na to, da začutim pritisk nečesa, kar me ni več težilo.

Ta noč je bila izza mnogo mesecev prva noč, v kateri sem bil spal pod odejo; lagodno sem nekoliko minut ležal pod odejami, ki jih ni premočila megla ali prša, in premotrival prvič učinek, katerega je name naredil veter, ki je bil prenehal, potem pa radost, da sem počival na podlagi, ki so jo naredile Maudine roke. Ko sem se bil oblekel in odprl vrata, sem slišal valove, ki so še vedno pljuskali ob obalo in glasno pričali o besnosti minule noči. Dan je bil jasen in solnce je sijalo. Spal sem bil dolgo in ko sem stopil iz koč, sem čutil v sebi nenadno energijo in sem koprnel, da bi nadomestil izgubljeni čas, kot pristoja prenevalcu tega otoka.

(Dalje prih.)

JUGOSLAVENSKI ZERKOVIČ

D D MARIBOR (TEZNO)

Telefon 312. - rzojavi: Zerković, Maribor. - Poštni predal 27.

Pletilnica, ikalnica, galonski oddelek, barvarna, belilnica, listiranje, apretura. Plateni predmeti, čipke, trakovi, galoni vsake vrste iz svile, volne, pavole, merceriziranega in gvoždenega prediva. Največje in najuspešnejše podjetje v Kraljevini.

Pletionica, tkaonica, galonski odto, bojadisaona, bifelionica, listiranje, apretura, pleteni predmeti, čipke, trakovi, galoni sviju vrsta od svile, vune, pamuka, mercerizirane i gvoždene predje. Največe i najuspešnije poduzeće u Kraljevini.

Krajevna zastopstva: Mjesna zastupstva:

Beograd: Marko Albahari, Knez Mihajlov vjenac 16.

Zagreb: A. M. Meworach sinovi, Bohoričeva ulica 7/II.

Ljubljana: Vido Bratovž, Gosposvetska cesta štev. 2.

Sarajevo: „Reprezentanca“, poštni pretinac br. 109.

Skoplje: Jakob D. Benadon, Skoplje.

VELESEJEM PAVILJON „H“ ŠTEV. 435-437

VELESEJEM PAVILJON „H“ ŠTEV. 435-437

Zastonj

se pripelje v Ljubljano in nazaj vsakdo, ki kupi pri nas čevlje, (Dunajska cesta 23, dvorišče), ker so tako poceni.

Zastonj

avto-vožnja od velesejma v našo detajlno prodajalno vsem, ki kupijo pri nas čevlje.

Sandale od 20 do 100 Din.

Čevlji najnovejših in najmodernejših modelov v Jugoslaviji najcenejši.

Ženski Špangerji od 130 Din naprej.

Moški boks čevlji od 160 Din naprej.

Dečki lak čevlji . od 38 Din naprej.

Poglejte najprej cene pri konkurenci, oglejte si dobro blago in cene in potem pridite k nam.

Odprto od 6. zjutraj do 9. zvečer.

Oglejte si na velesejmu paviljon I., prostor 573—579 razstavljeno moško in dečko konfekcijo največje konfekcijske tvrdke

FRAN DERENČA & CIE., LJUBLJANA

Za časa velesejma se dobe vsa oblačila po tovarniških cenah v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti štev. 2.

Elektrotehnične tvornice

delniške družbe

prej ŠKODOVI ZAVODI v Plznju

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7. Telef 966

Inženirske pisarne v Beogradu in Zagrebu

PROIZVAJAJO: Vse vrste električnih strojev in aparatov, posebno cenene, solidne in ekonomične elektromotorje.

GRADE: Kompletne električne centrale vseh vrst, električne železnice in tramvaje, omrežja, linije visoke napetosti itd.

Poset inženirja brezplačno na razpolago.

Mali oglasi

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—

Poletna stanovanja

Z opremo se dobe v gradčini v Višnji gori. Okoli gradu in v gozdu mirno in prijazno sprehajališče. Vpraša se pri oskrbništvu.

DRVA - ČEBIN

Volfova 1/II. - Telef. 56.

Absolvent trg. tečaja

išče službe kot praktikant pri kakem večjem podjetju. — Ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljive«

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani

Celulozni les

mehka drva, plača najbolje Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.

Za tretjino cene imate pozimi na mizi sadje in zelenjavo, če jih ukuhate v nedosegljivih

WECK-ovih

kozarcih in aparatih. Tvorniška zaloga: Fructus — Ljubljana, Krekov trg 10. Tudi na obroke!

Krasno izbiro raznovrstnega pohištva

nudi Vam po izredno zmernih cenah velezaloga pohištva, tapetniških izdelkov, žime in morske trave, tvrdka

PETER KOBAL (KRANJ)

podružnica LJUBLJANA, Kolizej

(Zanesljivim plačnikom tudi na obroke.)

KLOBUKE, čevlje, perilo, sandale, DEŽNE PLAŠČE i. i. d.,

kupite najugodnejše pri

Jakob Lah - Maribor

samo Glavni trg 2.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji - Tudi na obroke. - Večletna garancija.

Od dobrega (najboljše je švicarski pletilni stroj 'DUBIED')

Josip Petelinc, Ljubljana

POSETNIKE Ljublj. velesejma opozarjam da si naj ogledajo v lastnem paviljonu veliko in bogato zalogo aluminijaste, emajlirane modre, rujave, sive in modre ter ž. lezne posode, dalje vse vrste orodja, okovja, strojev, jedilnega orodja in vsega v železninsko stroko spadajočega blaga pri tvrdki

STANKO FLORJANČIČ

trgovina s železnino v Ljubljani Sv. Petra cesta štev. 35.

Lastni paviljon!

Lastni paviljon!

Naznanilo preselitve.

KAROL PRELOG, trgovina z volno, bombažem in galanterijo je preselil svojo trgovino doslej na Galusovem nabrežju št. 11. v

Gosposko ulico št. 3

Trgovina na Starem trgu št. 12. ostane še nadalje. Ob tej priliki se cenj. odjemalcem zahvaljujem za dosedanje zaupanje, ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem Karol Prelog.

Kupujte samo čevlje domačih tovaren

PETER KOZINA & KO., Tržič

ker je to

najboljši, najelegantnejši in najcenejši domači izdelek.